

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 19 - Wed., Sept. 19, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 37 45 cents

Max Jakobsonin mukaan diplomatiaa on liioiteltu talvisodan historiassa

Diplomatian merkitystä on Max Jakobsonin mielestä liioiteltu talvisotaa koskevassa historiankirjoituksessa. Hän myöntää syyllisyytensä siihen itseen. Ratkaisevampia olivat sittenkin syvemmät yhteiskunnalliset ja aatteelliset tekijät.

Jakobson laati talvisodan poliittista tilinpäätöstä sota-historioitsijoiden ja historian opettajien Talvisodasta jatko-sotaan -seminaarissa, joka pyrkii avaamaan kahtena päivänä Mikkelissä uusia näkökulmia tapahtumiin.

Hän pahoitteli, että esimerkiksi heinäkuun 1939 eduskuntavaalien merkitys on jäänyt liian vähälle huomiolle.

Sveitsiläislehden kirjeenvaihtaja Max Mehlem kirjoitti silloin profeettallisesti, että suomalaisten enemmistö kannattaa puolueettomuuspolitiikkaa, joka tähtää pysyttämiseen kaikkien suurvaltaselkkausten ulkopuolella. Mahlem epäili, ettei sitä Neuvostoliitossa ymmärretä, ja Suomi pyritään epäluotettavana naapurina "alentamaan skandinaavisesta balttilaisek-

si maaksi".

Mehlem varoitti, että Suomen eristäminen Pohjolasta ajaisi sen väistämättä Saksan syliin.

Järkevää itsesensuuria itsenäisyyden turvaksi

Jakobson huomautti, etteivät neuvostodiplomaattien raportit talvisodan aattotapah-tumista ole vielä tutkimuksen ulottuvilla. Viitteitä niistä voi saada etevän diplomaatin ja Suomen ystävän Alexandra Kollantayn päiväkirjasta. Hänenkin näkökulmansa on yksipuolisen ideologinen.

Päätelmänään Jakobson esittikin kysymyksen: Olisiko talvisota voitu välttää, jos Stalin olisi lukenut lähettiläiden-sä raporttien asemesta sveitsiläislehteä?

Sodan jälkeisen itsesensuurin Jakobson näki järkevänä ja tietoisena keinona itsenäisyyden turvaamiseksi, vaikka räjankäynti järkevän myöntävyyden ja alistumisen välillä olikin usein vaikea. Kun vapautem-me oli rajoitettu, oli totuutta-

kin säännösteltävä.

Neuvostoliittolaista nykyä-kemystä valottivat professorit ja everstit Aleksander Orlov ja Mihail Semirjaga. Semirjaga vakuutti Neuvostoliiton myöntävän aloittaneensa sodan, "mutta vielä ei kielii käänny sanomaan sitä koko kansan aggressiiviseksi sodaksi".

"Joudumme kai senkin vielä tunnustamaan. Nyt sanomme sitä Stalinin ja Molotovin so-daksi."

Orlov varoitti rajoittamasta sotaa näin ahtaisiin raameihin. Tapahtumat on nähtävä alkavan maailmanpalon taustaa vasten.

1930- ja 1940-lukujen Euroopan tukahduttavassa ilmapii-riissä talvisota osoittautui ensi opetuksiksi, miten pieni valtio käy näyttävään vastarin-taan suurvaltaa vastaan.

Orlov totesi sodan koke-musten saaneen heijastuk-sensa vielä vuosisadan toisen puoliskon paikallisissa sodis-sa mm. Vietnamin ja Afganistanissa.

Neuvostoliiton sotainstituut-tissa Suuren isänmaallisen

Professorit Aleksander Orlov (vas.) ja Mihail Semirjaga saivat Mikkelin jalkaväkimuseon johtajalta, majuri Kalevi Salovaaralta (oik.) havaintoesityksen siitä, kuinka Suomen sotilas motitti vihollisensa. Keskellä on tulkki.

sodan uutta historiä valmis-televa Orlov esitti teoksen ensimmäiseen osaan tulevat talvisodan miestappiot.

Suomen osalta 23,000 kaa-tunutta ja 43,000 haavoittu-nutta tyydyttivät nyt myös suomalaisia tutkijoita. Sen

sijaan Neuvostoliiton omat tuoreimmatkin luvut eli yli 56,000 kaatunutta, yli 173,000 haavoittunutta, noin 12,000 paleltunutta ja 55,000 tauteihin sortunutta leimattiin suomalaispiireissä edelleen liian vähäisiksi.

Tehtaat saastuttavat valvomatta Meksikon ja USA:n rajalla

Myrkylliset jätteet ja valvo-maton teollinen kehitys uh-kaavat muuttaa Yhdysvaltain ja Meksikon välisen raja-alueen ekologiseksi katastrofi-vyöhykkeeksi.

Lääkäriliiton äskettäin jul-kistamassa raportissa raja-alue-ta luonnehdittiin "kaatopai-kaksi", jossa maahan haudat-tu liete ja myrkylliset kemi-kaalit työntyvät paikoin näky-viin.

Hallituksilta vaaditaan toimia

Molempien maiden ympäris-tösuojelijat ovat julkisesti vaatineet Yhdysvaltojen ja Meksikon hallituksia ryhtymään kiireisiin toimiin saasteiden valvonnan tiukentamiseksi, jotta vakavilta kansantervey-den ongelmilta vältyttäisiin.

Meksikolaisen tutkijan Roberto Sanchezi ja muiden asiantuntijoiden mukaan saas-

tuminen on paljolti peräisin sadoista pienistä tehtaista (maquiladora). Niitä on 1980-luvun aikana syntynyt pitkin 2,000 mailin pituista rajaa.

Valvonta löyhempää Meksikossa

Tehtaat, joista useimmat ovat amerikkalaisten omistuk-sessa, ovat menestyneet hal-pojen työvoimakustannusten takia. Niistä on tullut Meksi-

kon teollisuuden dynaamisin osa. Ne ovat saaneet luvan verottomaan raaka-aineiden, kuten myrkyllisten kemikaalien, tuontiin.

Samalla ne ovat kuitenkin herättäneet huolta siitä, että Meksikkoon viedään "liikaista teollisuutta". Ympäristön val-vonta on Meksikossa paljon löyhempää kuin Yhdysvallois-sa ja muissa teollisuusmaissa.

Ongelmajätteiden laillinen käytöstä poistaminen maksaa Meksikossa noin kymmenek-sen Yhdysvaltoihin verrattu-na, mutta Sanchezin mukaan Meksikosta puuttu kelvollisia laitteita niiden käsittelemiseen.

Laitteita ja henkilökuntaa puuttuu

Meksikon ympäristövirano-maisilla ei liioin ole henkilö-kuntaa ja voimavaroja valvoa laitonta jätteiden poistoa, mikä on vieläkin halvempaa.

Jätteitä valvomaan on Yhdysvaltain puolella perustettu kansalaisjärjestö nimeltä Border Ecology Project.

Sen edustajan Richard Kampin mukaan rajalle perustetut tehtaat eivät pysty selvittä-mään, mihin niiden tuottamat jätteet ovat joutuneet.

Köyhien maiden avustus Persianlahden kriisin varjoon

Persianlahden kriisi on heit-tänyt varjonsa Pariisissa äs-kettäin alkaneen YK:n avus-tuskokouksen ylle. Kokouk-sessa pohditaan keinoja maa-ilman köyhimpien maiden aut-tamiseksi.

YK:n maailman vähiten ke-hittyneiksi maiksi luokittele-mat 41 valtiota ovat kaikki öljyn tuojia ja joutuvat kokous-valtuutettujen mukaan kärsi-mään eniten kohonneista öljynhinnoista. On myös pelät-tävissä, että kriisin aiheutta-ma sotilasmenojen kasvu ja mahdollinen talouslama vä-hentävät apua niille.

Maailman 40 vähiten kehi-tyneessä maassa asuu yh-teensä 440 miljoonaa ihmistä. Valtioista 28 on Afrikassa. Kansantulo näissä maissa on alle 200 dollaria henkeä kohti vuodessa.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Two different approaches to movie making
- It's almost too late to apply for a Suomi-Society grant
- Boston & Baltimore Finlandia Foundations planning events

Sisäsivuilla:

- Euroopan yhtenäisyyttä kaavailtu ennenkin sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Minne jätteet?

Tiesittekö, että Rhode Islandin korkein ihmistekoinen huippu on osavaltion jätteistä koostuva vuori? New Yorkin Staten Islandin länsiosassa Fresh Kills -nimellä tunnettu kaatopaikka koostuu neljästä jättevuoresta, jotka kasvavat sellaisella vauhdilla, että seuraavan vuosikymmenen kuluessa ne tulee jo merkitä topograafisiin karttoihin. Monet ovat ilmaisseet huolestumisensa massiivisen kasvun johdosta peläten jättevuo-
rten vaarantavan läheisen Newarkin lentokentän lentoliikennettä.

Nämä vain kaksi tuhansista maamme jätteongelmista, mitkä kasvavat päivä päivältä.

Yhdysvallat synnyttää enemmän jätteitä kuin mikään muu maapallon maa. Päivittäin amerikkalaiset heittävät menemään 400,000 tonnia jätteitä, noin 3.5 paunaa per henkilö. Uskomatonta, eikö olekin? Syystäkin maamme on ryhdytty kutsumaan maailmalla jätteiden Everestiksi.

Menneenä 10-vuotiskautena lähes kaksikolmas osaa maamme kaatopaikoista on suljettu. Toiminnassa on edelleen noin 6,500. Ainakin yhden kolmanneksen niistä uskotaan suljettavan vuoteen 1995 mennessä ja loput ensi vuosisadan ensimmäisen neljänneksen kuluessa.

Miksemme voi avata uusia kaatopaikkoja, on tuttu kysymys. Totta kai se käy päinsä, kunhan paikka löytyy. Mutta totuushan on, että kukaan ei halua kaatopaikkaa, vankilaa eikä ydinvoimalaa takapihalleen, vaikka tarve olisi kuinka tahansa kipeä.

Monet paikkakunnat joutuvat nostamaan kiinteistöverojaan seurauksena huimaavista jätteiden kuljetuskustannuksista. Joillain paikkakunnilla jätteitä kuljettavat kuorma-autot joutuvat maksamaan jopa \$100 tonnilta voidakseen tyhjentää kuormansa. Lisäkuluja koostuu satojen mailien pituisesta "tyhjennysmatkasta".

Miten siis päästä eroon jatkuvasti kasvavasta jätemäärästä? Ainoa keino on vähentää kaatopaikoille vietävien jätteiden määrää. Seurauksena nykyiset kaatopaikat pystyisivät vastaamaan tarpeisiin, niitten elinikä pitenisi ja kiinteistöverotkin alenisivat jätteiden kuljetuskustannusten pienentyessä.

Ajatus yhtenäisestä Euroopan valtioliitosta syntyi jo maailmansotien välisenä aikana
Muun maailman muuttuessa Eurooppaa on pelottanut putoaminen kehityksen kyydistä
Yhtenäisyyden tavoittelun taustalla saattaa kangastella ajatus Euroopan ylivalan palauttamisesta

Euroopan yhtenäisyys vai ylivalta?

Koska Eurooppa on yhtä paljon idea kuin paikka, sen tulisi olla suurempi kuin osiensa summa. Nämä sanat lausuneen Vaclav Havelin mukaan Euroopan idean perustana voisivat olla yksilölliset oikeudet liitettyinä vastuu-
seen yhteisestä hyvästä.

Koska elämme vanhalla mantereella, tulisi Euroopan ominaisuuksien olla vanhan ihmisen ominaisuuksia: viisaus, suvaitsevaisuus ja ymmärtävyisyys.

Viime aikoina esiin nostettu ajatus yhtenäisestä Euroopan valtiosta ei suinkaan ole uusi. Jo maailmansotien välissä puuhattiin Euroopan valtioliittoa.

Paneurooppalaisuus oli kreivi Richard Coudenhovi-Kalergin (1894-1974) kuningasajatus yhtenäisen Euroopan luomiseksi. Hänen isänsä toimi Itävalta-Unkarin diplomaattina ja hänen äitinsä oli japanilainen, joten hengeltään perhe oli kansainvälinen.

Goudenhovi-Kalergi väitteli Wienissä filosofian tohtoriksi ja hänen aikomuksensa oli ryhtyä yliopistouralle. Ensimmäisen maailmansodan ko-

kemukset ja pettymys Wilsonin rauhanehdotuksen toteuttamattomuuteen johtivat hänet poliittiselle uralle pohtimaan Euroopan tulevaisuutta.

Valtioliitto riippumattomuuden takajaksi

Coudenhovi-Kalergi julkaisi 1923 ohjelmansa kirjana, jonka uudistettu laitos ilmestyi suomeksikin 1930 nimellä Paneurooppa.

Coudenhovi-Kalergi piti eurooppalaisia pystyvimpänä ja tuotteliaimpana ihmisjoukko-
na maailmassa, mutta muun maailmankehityksessä Eurooppa liukui alamäessä. Euroopan kysymys oli, kauanko se voi säilyttää riippumattomuutensa ja juuri syntyneen rauh-
an kasvavien maailmanvaltojen puristuksessa ilman yhtenäistä valtioliittoa.

Ratkaisu tähän kysymykseen oli joko Euroopan kansojen vapaaehtoinen liittyminen perustettavaan valtioliittoon tai pakolla yhdistäminen Neuvosto-Venäjän alaisuus-

dessä. Nousevan bolshevism-
in pelko on eräs Paneurooppa-
teoksen keskeisistä piirteistä.

Englanti jäi Euroopan ulkopuolisen maailmanvallan roolinsa takia Paneuroopan ulkopuolelle, mutta sillä olisi kuitenkin läheiset suhteet valtioliittoon ja se toimisi välittäjänä liiton Yhdysvaltojen suhteissa.

Coudenhovi-Kalergin mukaan Eurooppaan ei kohdistunut ainoastaan itäinen uhka. Juuri osavaltioidensa liiton takia Yhdysvallat oli päässyt ennennäkemättömään taloudelliseen nousuun. Hän piti Amerikkaa eurooppalaisuuden etäispäätteenä, joka nyt oli onnistumassa entisen isäntänsä alistamisessa.

Siinä missä Neuvosto-Venäjä halusi valloittaa Euroopan, siinä Yhdysvallat pyrki ostamaan sen. Maailmanmarkkinoilla Eurooppa ei kykenisi kilpailemaan Yhdysval-
jen kanssa ilman valtioliiton solmimista. Myös Amerikassa herännyt panamerikkalaisuus oli hänelle esimerkillistä yhtenäisyyden etsimistä.

Kansainliitto ei ollut Coudenhovi-Kalergille paneurooppalaisuuden vakava kilpailija. Hän piti yhteistyöjärjestön sääntöjä liian mekanistisina, koska siihen saattoi liittyä mikä tahansa maailman valtio. Tällöin myös ulkoeurooppalaiset valtiot ovat päättämässä Euroopan asioista, mikä hänen mukaansa on epäoikeudenmukaista.

Kansainliiton tulisi käsitellä vain mannertenvälisiä kysymyksiä ja Euroopan sisäiset asiat olisi jätettävä mantee-
reen oman valtioliiton päätäntävaltaan.

Paneurooppalla olisi ajan hengen mukaan myös omat siirtomaansa, Coudenhovi-Kalergin katse kääntyi Afrikkaan, missä ilmastonsa puolesta eteläisin Afrikka olisi eurooppalaisille sopivin. Coudenhovi-Kalergi tiivistää Eurooppaa seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Syyskuun 26 p., Kuisma
Syyskuun 27 p., Vesa
Syyskuun 28 p., Arja
Syyskuun 29 p., Mikko, Mika,
Mikael, Miika
Syyskuun 30 p., Sorja
Lokakuun 1 p., Rauno
Lokakuun 2 p., Valio

Kreivi Richard Coudenhovi-Kalergi puhumassa Paneurooppalaisuuden konferenssissa Berliinissä 1930. Kreivin vieressä istuvat konferenssin presidentti Robert Bosch ja kreivitär Coudenhovi-Kalergi.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$7,441.62

Vanhempiensa Alma ja Weikko Olenin muistolle
Helvi D. Moyer, Vernon, CT \$10.00

Lily Huhtala, Fitchburg, MA, lahjoitti kaksi edesmenneelle äidilleen Helmi Raatikaiselle kuulunutta Raivaaja Publishing Companyn osaketta \$10.00

Erkki Monto, Fitchburg, MA ja Irja Alitalo, Fitchburg, MA ovat lahjoittaneet vanhoja suomalaisia kirjoja Raivaajan kirjakaupalle.

Kiitos lahjoittajille!

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Rouva Bushin luontevuus valloitti

Presidentin puoliso kävi pikavisiitillä Porvoossa

"Niin luonteva rouva", porvoolaiset ylistivät, kun rouva Barbara Bush pistäytyi lauantaina tunnin pikavisiitillä Porvoossa.

"Valkoiset hiukset ovat tyylikkäät, eikä keski-ikäisen naisen tarvitse pitää maata viistävää hametta", eräs rouva opasti miestänsä. Presidentin rouva oli pukeutunut punaiseen mustaraidalliseen jakkupukuun, jonka helma ulottui vain pari piirua polven alapuolelle. Kaulassaan hänellä oli tukeva kolmikerroksinen helminauha.

Porvoolaiset kertoivat menettäneensä lopullisesti sydämensä rouva Bushille, kun hän tuomiokirkosta poistuessaan kätteli katselijoita ja otti hetkeksi syyliänsä eturiviin sinitelleen perheen vauvan.

Tapahtuma jäi vain rouva

Bushin ja muutaman sadan porvoolaisen väliseksi, sillä amerikkalainen tiedotusjohto oli väepelin ottein hätistänyt lehtiväen tuomiokirkon edestä.

"Perhe on tärkeä", hän sanoi juttuhetkessä lehtiväen kanssa, "en ole koskaan katunut kotirouvana viettämäni aikaa."

Miehelleen presidentin rouva ei anna neuvoja, vaikka puuskahtikin Saddam Husseinin olevan "kamala mies". Rouvan mielestä presidentin pysyminen loma-asunnolla Persianlahden kriisin puhjetessa oli oikea ratkaisu.

"En halunnut, että puolisoni olisi jäänyt Saddam Husseinin 'vangiksi' Valkoiseen taloon", rouva sanoi.

"Olemme ystäviä", rouva Bush huudahti rouva Raisa

Kaupunginjohtaja Kaj Johansson ja piispa Erik Vikström esittelivät rouva Bushille Porvoon tuomiokirkon.

Gorbatshovasta. Hän sanoi heidän jutteleman lapsenlapsista ja siitä, mitä on tapahtunut sitten viime näkemän. Rouvat tapasivat viime kesäkuussa Washingtonissa. Molempia kiinnostaa myös oma maa ja maailmanrauha.

Barbara Bushin seurueeseen kuuluivat Yhdysvaltain Helsingin-suurlähettilään puoliso Virginia Weinmann ja Yhdysvaltojen Moskovan-suurlähettilään puoliso Rebecca Matlock. Seurue pistäytyi Porvoon vanhassa tuomiokirkossa, Raatihuoneen historiallisessa museossa ja Edelfelt-Vallgrenin taidemuseossa.

Vierailua isännöi Porvoon kaupunginjohtaja Kaj Johansson Margareta-rouvansa kanssa.

He samoin kuin Porvoon piispa Erik Vikström ja rouva Kerstin kuulivat arvovieraista lauantaiamuna. Piispalla ei

ollut erityisiä kiireitä lauantai-ksi. "Mutta olisin muuttanut mitä tahansa ohjelmaa rouva Bushin takia," hän vakuutti ritarillisesti.

Porvoon tuomiokirkon pihalla leijaili tuore tervan tuoksu. Paanukaton tervaus oli sattumalta hyvin ajoitettu.

Rouva Bush sai lahjaksi kirjan Porvoosta sekä hyvissä ajoin jouluksi kirkkoa esittelevän videonauhan, jolla Karita Mattila laulaa joululauluja.

Taputtavat porvoolaiset rouva Bush palkitsi vakuuttamalla ihastustaan, hän kun matkoillaan pääsee harvoin näkemään "maaseutua ja sen viehättäviä ihmisiä".

Kiina ja N-liitto haluavat kieltää aseviennin Kambodzhaan

Kiina ja Neuvostoliitto ovat esittäneet yhteisen kehotuksen asetoimitusten lopettamisesta Kambodzhan taistelujen eri osapuolille.

Kiinalainen Kansan Päivälehti kertoi äskettäin, että kehoitus sisältyy maiden ulkoministerien viikonvaihteessa

antamaan yhteiseen julkilausumaan.

Ulkoministerit Eduard Shevardnadze ja Qian Qichen neuvottelivat Harbinin kaupungissa Koillis-Kiinassa.

Kiina on ollut Kambodzhan punaisten khmerien pääasiallinen aseistaja. Punaisten khmerit ovat suurin ryhmitty-

mä löyhässä sissiliittoutumassa, joka käy sotaa Kambodzhan nykyistä hallitusta vastaan.

Kiina on jo aiemmin luvannut vähentää asetoimituksiin, mutta viikonvaihteen julkilausumaa pidetään uutena osoituksena siitä, että sisällissodassa vastakkaisia osapuolia tukevat Kiina ja Neuvostoliitto ovat lähentyneet toisiaan.

YK:n turvallisuusneuvoston viisi pysyvää jäsenmaata, joihin Kiina ja Neuvostoliitto kuuluvat, päättivät viime kuussa yhteisestä Kambodzhan rauhansuunnitelmasta.

Yrjö Latvalan muistelmateos

ISOISÄ TARINOI TALVISODASTA JA AJASTA ENNEN SITÄKIN

Yrjö (George) Latvala kertoo nuoren miehen tiestä Pohjanmaalta talvisotaan, elämästään ja kokemuksestaan ennen sotaa ja sodan pyörteissä.

Seattlessa, Washingtonissa asuva Latvala on jakanut kirjansa kolmeen jaksoon: Kasarmiaikaa, Raudun Rajalla ja Talvisota. Teos perustuu omiin henkilökohtaisiin kokemuksiin, jotka kirjoittaja tallensi muistikirjoihin jo sodassa ja täydensi sodan päätyttyä.

Syytä kirjan syntyyn Latvala selittää näin: "Halusin tällä vähältä osaltani kunnioittaa niitä, ylen harvoja tuon ajan aseveljiäni, jotka vielä - ehkä raihnaisina, invalideina tai henkisesti masentuneina elonsa tietä kulkevat - kuin myös heitä, joiden talvi silloin tai myöhemmin johti kumpujen yöhön. Kaukainen kunnioitus Suomelle, joka on yhä vapaa!..."

Kirja on 710-sivuinen, maksaa \$50.00 ja on saatavissa Raivaa-jasta. Postituskulut \$2.00, lisäksi Massan asukkailta \$2.50 myyntivero.

Oheisena \$

Nimi

Osoite

Raivaa Publishing Company
P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Mainen tulevia

Torstaina, syysk. 27. p:nä klo 7:00 ill. näytelmä "Immigrants" esitetään toistamiseen South Parish Grange Hallissa, Maple St., South Paris.

Lauantaina, lokak. 20. p:nä klo 7:30 ill. syksyn pukutanssiaiset West Paris Grange Hallissa. Papu Reinholm ja Mike Washburn huolehtivat musiikista.

Connecticut

Maanantaina, lokak. 1. p:nä klo 7:30 ill. Aura Seuran kuukausikokous Aura Haalilla Voluntownissa.

Torstaina, lokak. 4. p:nä klo 7:30 ill. Finnish American Heritage Societyn kuukausikokous Finnish Haalilla Canterburyssa.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Oi kallis kotimaa

Menneenä kesänä olin kolme kuukautta Suomessa. Vanhin tyttärenti Pirjo ja hänen neljä poikaansa Tim, Tom, Titus ja Toby olivat mukana.

Asuimme Espoossa omakotitalossamme, joten asumisesta ei syntynyt kustannuksia paitsi matkojemme varrella syntyneet yöpymiskulut, jotka mielestäni olivat kohtuullisia ottaen huomioon, että meitä oli kuusi henkeä.

Esimerkiksi Heinäveden Valamon luostarissa vuorokausi maksoi 660 mk (\$178). Siihen kuului runsas aamupala. Vuokatissa Lapinportilla vuorokausi maksoi 500 mk. (\$135). Siihen ei kuulunut aamupalaa, mutta majoituspaikan ravintola tarjosi sen 20 mk. hintaan (\$5,40) pöydän notkues- sa herkuista.

Kallein matkamme varrelle sattunut majoituspaikka oli lähellä Hämeenlinnaa oleva Tervahovi hotelli. Sen vuorokausimaksu oli 800 mk. (\$216) sisältäen runsaan ja maukkaan aamupalan.

Halvin majoituksemme oli Vuonislahden romanttisessa luhtialtassa 35 mk. (\$9,45) hengeltä. Eri maksuista sai tilata saunan ja ateriat. Valamon Vuokatin ja Tervahovin majoituspaikat olivat saman tasoisia uusia korkean vaatimustason täyttäviä paikkoja.

Matkavälineenä meillä oli täältä viety diesel-auto ja turisteina saimme käyttää halvinta polttoöljyä, jonka hinta tosin vaihteli. Halvimmissaan 75 litraa maksoi 99 mk. (\$26).

Usein menimme paikallisilla linja-autoilla Helsinkiin, jonne on noin 20 minuutin matka. Edestakainen matka kahdelta aikuiselta ja neljältä lapselta maksoi 96 mk. (\$25,9). Mielestäni se on aika paljon, mutta onhan polttoaineen hintakin paljon kalliimpaa kuin täällä. Kuukausilipuilla matkustaminen tulee tietenkin jonkun verran halvemmaksi, samoin vuosi ja kymmenen matkan korteilla. Nyt syksyllä

on tulossa korotus kaikkiin viikkoa aikaisemmin.

Rasvaton maito maksoi vähän alle dollarin litra. Kokomaito oli vähän kalliimpaa. 2 dl. vispikermää maksoi puoli dollaria ja kevyt kahvikerma 2 dl. dollarin. Pöytämarkariini 400 gr. kaksi ja puoli dollaria. Hienosokeri kaksi dollaria kilo. Halvin tar-

jousjuusto noin 10 dollaria puolen kilon paketti. Yleensä ostimme vain tarjoushintoisia tuotteita. Näin jouduimme käymään useammassa kaupassa, koska kauppojen houkuttimena oli vain pari tarjoushintaa päivittäin. Aamulla katsoimme lehdestä eri kauppojen tarjoukset ja niin sitä taas lähdettiin. Kaupat olivat kyllä lähekkäin.

Joskus ihan nauratti se tarjousten perässä juokseminen, mutta kyllä se yleensä kannatti. Kasvatat vuolet tarvitsevat paljon murua rinnan alle. Siellä näyttivät kaikki toisetkin liikkuvan tarjouksesta toiseen.

Tuttavat ihmettelivät kun kerroimme täkäläisistä halvoista hinnoista. Pidän tarkkaa kirjanpitoa ja ruoka, matkat ja hotellimajoitukset tekivät tuolta 3 kk. ajalta 20,122 mk. dollareissa se on 5,438, kurssin ollessa 3,70. Tosin kurssi vaihteli koko ajan.

Olihan siellä jotain tosi edullistakin, kuten Suomi-Seuran järjestämä 10 päivän suomenkielen kurssi, johon osallistuivat 15-vuotiaat kaksospojat Tim ja Tom. Maksu yöspitoineen tuolta ajalta oli vain 1800 mk. (\$486).

Nuoremmat pojat Titus ja Toby olivat Helsingin kaupungin järjestämällä päivän risteilyllä upealla suurella purjealuksella Kaunissaareen, joka aterioineen maksoi vain 40 mk (\$10,8).

Kävimme myös Ruotissa, Tukholmassa. Se matka maksoi kuudelta hengeltä ainoastaan 788 mk. (\$213), johon kuuluivat mahtavan runsaat monipuoliset aamupalat ja numeroidut makuupaikat. Sesonkiaikana emme onnistuneet saamaan omaa huonetta, ne olisi pitänyt tilata monta

Myöhemmin tulen kirjoittamaan tarkemmin matkoistamme ja niiden eri kohteista mm. Ruotsin kuninkaan aarrekammio, Tukholman muita näkymiä, Heinäveden luostari, lit-talan lasimuseo, Eeva Ryynäsen ateljee Vuonislahden Paateriin, Fräntsilän yrttitalaan, kesäteattereihin ja moniin muihin kohteisiin.

Tässä jutussani oli nyt vain tällaisia hintakoosteita sieltä todella kallista Suomen maasta, mutta kaikki siellä näyttivät hyvin voivan, hintakaludesta huolimatta.

Tunnuslause siellä tuntui kuitenkin olevan "Syödään si-lakkaa, sehän on vain 8 mk kilo."

Maila Andersson
Palm Beach, FL

Finnish-American Rest Home, Inc.

Amerikansuomalainen

Lepokoti Lake Worth

Syysk. 13, 1990

Tämän kuukauden 5 pv. suoritettiin Lepokodin puolel-la vuositarkastus. Floridan valtion tarkastaja ei havainnut mitään huomauttamista. Hän totesi sekä hoidon että vaadittavat kirjalliset työt hyvin tehdyiksi.

Maanantain kahvikonsertti oli jälleen kuulemisen arvoisen, sen totesimme koko joukko. Kiitos Leo ja Charles taas siitä.

Kotiimme on tullut jälleen surusanomia. Sairaskodin asukkaat Edith Lehtinen kuoli 7 pv. 85 vuoden ikäisenä ja Lillian Mäki 9 pv. 88 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Muistotilaisuus oli perjan-

taina, jossa pastori W. Törmälä piti kauniin muistopuheen poisnukkuneille ja rva Penttilä säesti musiikin.

Lämpimät kiitoksemme jälleen teille avustajamme suuresta rakkauden työstänne.

Lepokodin Ystävien kahviaisat olivat lauantaina 15 pv. Monet monet kiitoksemme teille kaikille iltapäivämme onnistumisesta. Annan Majasta on tullut todellinen kohtauspaikka.

Huom! Siivoojalle työpaikka vapaana Sairaskodissa, 40 tuntia viikossa. Ole hyvä ja soita puh. 588-4333. Iloista syksyä!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Suomi näytti olevansa luottamuksen arvoinen

Suomi voi kiittää Saddam Hussein'a saamastaan kaikkien aikojen suurimmasta julkisuudesta USA:ssa sitten talvisodan päivien.

Talvisota oli joka tapauksessa eri asia tällä mantereella. Se oli pienen Suomen yksinäinen ja päättävä itsenäisyystaistelu ylivoimaista hyökkääjää vastaan. Se oli oikeutetuista sota jota voi kuvitella puolustajan kannalta.

★

Lensin Helsinki-Vantaan lentokentältä New Yorkiin lauantaina syyskuun 8. p:nä. Presidentti Bush oli parisen tuntia aikaisemmin saapunut Helsinkiin ja lähtenyt linnan lounastamaan presidentti Koiviston luokse.

Air Force One, se tuliterä uusi ilmajättiläinen kaikkine puhelimeineen ja laitteineen, hinattiin juuri yleisöhallin edestä suojaan huoltoon saamaan. Seuraavana päivänä oli illan suussa edessä paluulento Washingtoniin.

Seitsemän tuntia myöhemmin olimme jo USA:n puolella seuraamassa valtavaa uutistulvaa välitettynä kotimaas-

tamme.

Onhan selvää, että Helsinki Summit-kokouksen pääkysymys oli etusijalla. Miten selvittää Irakin salamahyökkäys Kuwaitiin johon YK, sen turvaneuvosto ja nyt supervallat yhteisesti hakevat rauhanomaista ratkaisua.

USA:ssa näemme, miten suurten televisioyhtiöiden läsnäolo vaikuttaa. Uutisankkurit sen aikaansaavat. Kun nyt ABC:n Peter Jennings, NBC:n Tom Brokaw ja CBS:n Dan Rather yhtäkkiä raportoivat Helsingistä oli Suomen Helsingistä yhtäkkiä tullut tärkeä paikka.

Suomi ja sen pääkaupunki saivat välillisesti valtavaa julkisuutta. Liehuhihan siinä taustalla tuntikaupalla Suomen lippukin USA:n ja Neuvostoliiton lippujen ympäröimänä.

Suomen tehtävänä oli tietenkin toimia kohteliaana kokouksen isäntänä, joka lähti leikkien mukaan lyhyellä, suorastaan olemattomalla varoitussajalla. Tästä syystä tulvi hyvää tahtoa Suomen suuntaan kaikissa näissä suorissa lähetysissä.

★

Eri asia tietenkin on, miten kaikkea tätä pystytään hyödyntämään, ja pystytäänkö ollenkaan?

Näin Boston Globe'n etusivulla kuvan jossa George Bush iloisesti Kauppatorilla kätteli yhtä iloisia suomalaisia. Seuraavana päivänä "First Lady Barbara" oli samassa roolissa Helsingin Yliopiston Kirjastotalon edustalla. Hän vilkutti iloisesti ja piti Raisarouvaa lujasti toisella kädellä.

Täyttä teatteriako?

Ei aivan. Valokuvaaja Pekka Elomaa ottama kuva kertoi toistakin kieltä. Suomi on pieni maa, jonka asiat ovat järjestyksessä politiikkaa myöten. Tässä maassa on tällainen "teatteri", mahdollista.

Suomelle oli eduksi että kokouspyyntö tuli juuri meille. Tiedustelu ei menyt Ruotsin, Norjaan tai esimerkiksi Tanskaan, vaan tuli Suomelle.

Kysymys asetettiin presidentti Mauno Koivistolle, joka reagoi nopeasti ja sitten seurauksetkin olivat nopearyhtisiä.

Suomi osoittautui tämän luottamuksen arvoiseksi.

Stig Häggblom

Oletko
muistanut
uusia
tilauksesi?

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Jean Sibelius ystävänsä Albert Adelfeltin piirtämänä vuonna 1904.

Mittava Sibelius-kongressi Helsingissä:

Sibeliuksessa yhä paljon tutkittavaa

Uutta aineistoa Sibeliuksesta ilmestyy tutkijoiden ulottuville yhäkin milloin Ainolan ullakolta, milloin Lontoosta tai Leningradista. Näin huomautti prof. **Eero Tarasti** avajaispuheenvuorossaan kansainvälisessä Jean Sibelius-kongressissa, joka kokoontui äskettäin Helsingin yliopistossa. Kongressi oli lajissaan ensimmäinen, koskaan aiemmin ei näin suuri määrä Sibelius-tutkijoita ole ollut koolla yhden katon alla.

Kongressiin oli kutsuttu yli 30 Sibelius-tutkijaa paristakymmenestä maasta: monien Euroopan maiden lisäksi olivat edustettuina esim. Yhdysvallat, Kanada ja Japani.

Kongressilla juhlistettiin Sibeliusin syntymän 125-vuotisjuhlaa ja Helsingin yliopiston 350-vuotisjuhlaa. Ennen puheenvuoroja kongressivieraille soitettiin Einar Englundin Juhlafanfaari, joka on tehty Helsingin yliopiston 350-vuotisjuhlaa varten.

Kongressin kunniapuheenjohtajaksi oli lupautunut suomalainen Sibelius-tutkija ja elämäkerran tekijä prof. Erik Tawaststjerna, joka ei sairautensa vuoksi kuitenkaan voinut olla kongressissa mukana.

Prof. Tarasti totesi kertoessaan uudesta Sibelius-aineistosta, että toukokuussa on avattu tutkijoille englantilai-

sen kapellimestarin sir Thomas Beechamin arkistot, jotka sisältävät mm. Sibeliuksen kirjeitä. Beecham johti paljon Sibeliusta. Viime keväänä suomalainen musiikinopiskelija löysi Leningradista kiintoisan Sibeliuksesta tehdyn haastattelun, joka oli aikanaan julkaistu pietarilaisessa lehdessä hänen vierailunsa yhteydessä.

Tarasti myös huomautti, että julkaisematta on vielä esim. Sibeliuksen kirjeenvaihto. Sibeliuksesta ei suinkaan vielä ole kirjoitettu kaikkea. Tutkimatta on esim. Sibeliuksen suuren kansainvälisen suosion syvin mysteeri.

"Mikä Sibeliuksen musiikissa saa ihmiset valtoihinsa maailmassa aina Japania ja Etelä-Amerikkaa myöten", kysyi Tarasti.

Jean Sibelius-kongressiin oli yleisöllä vapaa pääsy. Helsingin yliopiston konsistorin suureen saliin oli kertynyt lähes täysi salillinen väkeä. Kongressin aikana Sibelius jatkuu sivulla 14

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

"Ja hän sanoi heille myös vertauksen: 'ei kukaan leikkaa uudesta vaipasta paikkaa ja pane vanhaan vaippaan; muutoin hän rikkoo uuden vaipan, eikä uudesta vaipasta otettu paikka vanhaan sovi.'" (Luukk. 5:36)

Aivan äskettäin laitoin olohuoneeni seinille uudet seinäpaperit. Tällaiselle kokemattomalle aloittelijalle työ oli hankalaa ja paljon aikaa vaativa, puhumattakaan kärsivällisyyden tarpeesta. Ennen kaikkea työtä hidastutti se, että kaikki vanha seinäpaperi piti repiä (tai liottaa) pois, seinä täytyi puhdistaa, kaikki raot täyttää, ja sitten vielä santapaperilla tasata sileäksi. Työ vaati paljon taitoa ja kärsivällisyyttä.

Kun rehellisesti puhun, molemmat hyveet aikaivat aika ajoittain loppua! Tulon näkemään ja ymmärtämään, kuinka tärkeää on saada kaikki vanha poistetuksi, jos aikomus on saada hyvän tuloksen. Uusi ei sovi vanhan päälle.

Paljolla rukouksella ja kiitoksella saamastani avusta tein työtä. Samalla kun minulle opetettiin tämän tehtävän autta kärsivällisyyttä ja käytännöllistä taitavuutta työn suorittamiseen, minulle myös opetettiin aivan uudella tavalla sitä raamatullista totuutta, että vanhaa "Aatua" (lihaa) ei voida, ei kannata, ei saa paikkailla, tai peitellä jonkinlaisella uskonnollisuudella, vaan sen tulee juurinsa kuolla -sen täytyy "repiä" kokonaan pois, jotta uusi ihminen, uusi luomus, pääsisi tehokkaasti esille. Paikattu tuote näyttää paikatuksi tuotteeksi! Kun vanha sekoitetaan uuden kanssa, se näkyy.

On paljon niinsanottuja kristittyjä, jotka kuvittelevat olevansa Jumalalle otollisia sentähden, että he ovat pukeneet yllensä jonkinlaisen uskonnollisen "kaapun". Ei ole tullut kysymykseenkään, että se vanha luomus olisi kuollut -

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

uskon kautta nostettu Jeesuksen Kristuksen kanssa risille, ja siellä kuollut. Ei, vaan vanha "Aatu" on entisellään; sitä on vain yritetty peitellä muodollisella uskonnollisuudella ja käyttövarahartaudella.

Tämä uskonnollinen peite otetaan ylle silloin kun menään kirkon tai kokoushuoneeseen, tai ollaan jossain yhteydessä raamatullisten asioiden kanssa. Mutta sitten kun tulee halu ottaa osaa maailman huveihin ja menoihin, uskonnollisuuden vaippa asetetaan syrjään, ja otetaan ylle maailmalle sopiva puku.

Kammottavaa itsepetosta, ja suoranaista pilkkua Jumalan pyhyyttä vastaan. Jeesuksella oli aikansa sana tämänpäisille henkilöille. Tämä sana on pätevä myös meille. Raamattu ilmoittaa asian näin: "Hänen näin puhuessaan pyysi eräs fariseus häntä luoksensa aterioimaan; niin härr meni sinne ja asettui aterialle. Mutta kun fariseus näki, ettei hän peseytynyt ennen aterialla, ihmetteli hän. Silloin Herra sanoi hänelle: 'Kyllä te, fariseukset puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolen, mutta sisäpuoli teissä on täynnä ryöstöä ja pahuutta' ... (Luukk. 11:37-39)

Valheellinen, vilpillinen, omatekoinen uskonnollisuus tulee viemään monet ihmiset iankaikkiseen kadotukseen. Ellei liha kuole, sen jatkuva asenne on taistelu Pyhää Henkeä vastaan. Miten sitten liha kuolee? Se on jo kuollut Jeesuksessa Kristuksessa Golgatan keskimmaisella ristillä. Asemamme puolesta me,

jotka olemme raamatullisesti uskoon tulleet Jeesuksen Sanan ja Pyhän Hengen kautta, olemme jo Kristuksessa kuolleet, ja täten emme ole enää synnin orjia, sille alamaisia. Meidän Herramme on Jeesus Kristus. Olemme uusia luomuksia. Paavali kirjoittaa korinttolaisille (2 luku, jae 17) "Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se mikä on vanhaa on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut."

Käytännössä "kuoleminen" tarkoittaa, että Pyhä Henki kuolettaa uskovaisessa lihan teot Jumalan Sanan monenlaisten kokemusten, koettelemuksien ja ahdistuksien kautta. Uskon kautta Jeesukseen me elämme uuden luomuksen elämää uusien, tai vaasta lähtöisin olevien sääntöjen ja opetuksen mukaan. Jeesuksen veri puhdistaa meitä jatkuvasti kaikesta saastasta. Olemme täysin Jumalan armosta riippuvaisia, mutta Kristuksessa ihanasti vapaita.

Ystävä, onko sinun uskonnollisuutesi Jumalasta lähtöisin, vai onko se omatekoista? Älä sekoita vanhaa uuteen. Antaudu Jeesukselle, niin tulet kokemaan aitoa uskonelemää Jeesuksen Kristuksen yhteydessä. Pukeudu uskossa Jeesuksen vanhurskauteen, niin olet Jumalalle otollinen.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

NORDGREN HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means.
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

Matkamuistoja Helsingistä, kesällä 1990

Koneessa huomaa, että kysien alle oli jäänyt mustikkaa, maalia ja sementtiä - niin oli kiireessä lähdetty lentokentälle, koska viimeisten näkymien "imemiseen" aina sielun pohjalle asti tänä aurinkoisena elokuun aamuna Helsingissä menikin oletettua pitempi aika.

Lehdissä kirjoitettiin, että mustikkakesä oli paras vuosiin. Äiti paistoi piirakoita joka toinen päivä, ja mustikoita levitettiin niin puurolle kuin letuillekin. Metsässä kykimiseen menneet tunniti rauhoittivat tämänkin tihempaan tahtiin tottuneen emigrantin mielen.

Mökillä tuli tehtyä pieniä korjauksia; Puutarhakalusto maalattiin kirkkaan punaiseksi ja sementtiä levitettiin liuskakiviportaisiin. Voinkin nyt lisätä resumeeni rapparitaidon.

"Oi kallis Suomen maa", sanotaan laulussa ja kallista olikin. Menneet ovat ajat, jolloin lennettiin takaisin kassit pullollaan Marimekkoa ja Arabiaa. Nyt ratikan kertalippu maksaa lähes kaksi dollaria ja Fazerin mansikkaleivos peräti seitsemän dollaria. Mutta Suomi voi hyvin, ja se hyvinvointi näkyy kaikkialla, uusista autoista venemäärään Helsingin satama-alueilla, tietokoneista keittiökoneisiin. Kun kaikki maksaa pari, kolme kertaa enemmän kuin Amerikassa, niin on siinä ihmettelmistä ja pään pyörittystä.

Sisaren keittiöstä löytyi mikro ja jäätelökoneet. Leipä nousi ja paistui omassa vehkeessään aivan hetkessä. Äitini kuitenkin rakastaa mökillä olevaa vanhaa puuhellaa, mikä lämmittelee koko talon mukavasti.

Kulttuurielämä Suomessa on aina ollut rikasta ja useimmiten tavallisen ihmisen kukaron kestävä. Taidegallerioita on muutamassa vuodessa ilmestynyt uskomaton määrä. Hinnat taideteoksilla ovat korkeat, mutta päätellen siitä, kuinka monella suomalaisella taiteilijalla on toinen asunto jossain etelä-Ranskassa tai Espanjan rannikolla, niin taidetta ostetaan ja myydään kiivaasti. Toisaalta taas apurahoja löytyy runsaasti niin valtion kuin yksityisten yritysten taholta. Tunnustetut nimet saavat taiteilijaeläkkeen vanhuuden turvaksi.

Uusista museoista mainittakoon Kulttuuritalon lähellä oleva Työläisten Museo, missä herttainen oppaamme näytti meille pieniä työväen asuntoja. Huonekalut, liinavaatteet, astiat ja muu esillä oleva tavara oli aitoa aikakautensa tuotantoa.

Auringonpimennys oli matkani dramaattisin kokemus. Joskin pimeyttä kesti vain

runsas minuutti, luonnon hiljentyminen toi mukanaan mystillisen tuntuman. Kun aurinko jälleen alkoi ilmaantua kuun väistyessä, tuntui siltä kuin jonkinlainen yleinen helipotuksen huokaus olisi kiirinyt yli kumpujen ja kukkuloiden.

Paras paikka mielestäni koko Suomen maassa oli Helsingin kauppatori, minkä näkymistä ja eri hajuista en koskaan saa kylläkseni: Mansikkaa; mustikkaa, vattua ja hilloa, kukkia ja kirjolohta, porkkana- ja hernevuoria, loppukirkumista ja laineiden lapsatusta. Remontoidusta kaupapahallista löytyy niin suomalaisia kuin ulkolaisiakin herkuja, amerikkalaiset länsiranskan ravut mukaanluettuna.

Omia mieliruokiani ovat kuitenkin sellaiset supi-suomalaiset kesäateriat kuin tilli-vedessä keitetyt uudet perunat, kanttarellikastike, halstrattu kala ja kesäkeitto.

Katajanokalla oli renevoitu vanhoja makasiinirakennuksia Bostonin Quincy Market tyylisiin. Sieltä löytyi ravintoloita ja suuri satavuotisnäytely Suomen kuvataiteesta.

Satamassa on usein puoli-kin tusinaa valtaisaa lauttalavaa, mitkä suuruudessaan muistuttavat kelluvia kivitaloja.

Särkännäksessä, mikä oli osa Suomenlinnan puolustuslinnaketta, on nyt ihaistava ravintola, missä syötiin kesän ensimmäiset ravut. Kivirakennuksen lattia viettää alaspäin, koska siinä aikoinaan vieritettiin kuulia. Viereisestä saaresta 3. harakasta kaupunki vuokraa taiteilijoille huokeita työtiloja.

Matkalla lentokentälle kuuntelemme "Mondreopoota", "Tummia silmiä" ja Jyrki, Jyrki, älä tyrki" auton radiosta, taskussa on aski Sisu-pastilleja ja laukussa reikäleipää. Niillä pärjää taas jo pitkän aikaa.

"emigrantti"

U. S. A:n Suomi Konferenssin Vuosikokous

USA:n Suomi konferenssin vuosikokous pidettiin Hancockissa, MI, heinäkuun 26. p:nä 1990. Pastori Olavi Rankinen, konferenssin esimies, johti kokousta.

Sigrid Lassila toi paikallisen seurakunnan tervehdyksen kokoukselle ja toivotti vieraat tervetulleeksi. Pastori Karlo Keljo, Michiganin alueen Suomi konferenssin presidentti, tervehti kokousta lyhyesti. Hän on hiljattain palannut kahdeksan kuukauden vierailulta Suomessa Suomen kirkon stipendiaattina.

Tampereen piispa, Paavo Kortekangas toi myöskin tervehdyksen Suomen luterilaiselta kirkolta kokoukselle. Hän mainitsi, että Suomen piispoilla, niinkuin myöskin papeilla yieensä, on kasvava määrä kysyntää.

Hän myöskin huomioi, että vaikka suomalaisten siirtolaisten lukumäärä Amerikassa on vuosien kuluessa tavattomasti vähentynyt, jatkuu työ heidän keskuudessaan, vaikka työtavat ovatkin muuttuneet. New Yorkin ja Atlantan kaupungeissa ja vallankin Floridassa on lukuisa määrä Suomen suomalaisia.

Suomen kirkko on tukenut pastori Päivö Tarjamon työtä New Yorkissa ja lähetti Evi-järven kirkkoherran, Tuomo Paanasen, turistipapiksi Lake Worthiin, Floridaan, neljän kuukauden ajaksi viime talvena ja keväänä.

Ensi syksynä, alkaen marraskuun ensimmäisenä päivänä, Suomen kirkko lähettää Lake Worthiin pastori Paanasen työn jatkajan puolen vuoden kaudeksi.

Pastori Rankinen tiedotti, että 1990 vuosikirjaa on painettu yhteensä 900 kappaletta. Melkein kaikki niistä on myyty. Suomen kirkko on tukenut tämän kirjan painatusta 1,200:lla dollarilla.

Hän mainitsi myöskin, että Michiganin aluekonferenssin keväthuhlien yhteydessä Faith Lutheran kirkossa, Calumetissa, maaliskuun 25. p:nä, vie-

tettiin Suomi Synodin satavuotisjuhlaa. Ohjelma myöskin video-nauhattiin.

Suomi konferenssi on lopultakin löytänyt oman paikansa uudessa kirkkokunnssamme (ELCA:ssa) niin kutsutussa "Office of Ecumenical Affairs" ("ekumeenisten asiointien virastossa"). Suomi konferenssin virallinen äänenkannattaja "Isien Usko" on nykyisin hyvällä aineellisella pohjalla.

Idän konferenssi on lopettanut toimintansa, mutta Lake-Erie konferenssi voisi olla avuksi tarpeen tullen.

Suomi konferenssin seuraava kokous pidetään Lake Worthissa, Floridassa, heti FinnFestin päätyttyä alkaen sunn. iltana, huhtik. 7. p:nä ja jatkuu läpi seuraavan maanantain.

Tri Raymond Wargelin selosti Suomi Synodin historiallisten lähteitten mikrofilmausta. Tärkeä asia nyt on konsistorin pöytäkirjojen ja Nikanderin, Tolosen ja Hoikan kirjeiden mikrofilmaus. Wargelinin perhe huolehtii Hoikan kirjeistä.

Toivottavasti Ishpemingin ja Negaunee seurakunnat voisivat auttaa Nikanderin ja Tolosen kirjeiden mikrofilmauksessa.

Turun yliopisto, tri Keijo Virtasen johdolla, on mikrofilmanut valtavan määrän Amerikan suomalaisten yhdistysten historiallista aineistoa, mm. melkein kaikki suomalais-

ta perua olevien seurakuntien kirkonkirjat.

Suomi Synodia koskevat mikrofilmit on lahjoitettu Suomi Collegen arkistoon.

Tilintarkastajien raportti hyväksyttiin. Sigrid Lassila Hancockista valittiin uudelleen Suomi konferenssin rahastonhoitajaksi ja Calvin Niemi Detroitista yleiseksi jäseneksi. Pastori Pentti Mäki Lake Worthista valittiin varaesimieheksi.

(Pastori Wayne Niemi Fairportista, Ohioista, joka on tunnollisesti hoitanut tätä tehtävää noin vuosikymmenen kieläytyi ehdokkuudesta).

Perjantaina, heinäkuun 27. p:nä, pidettiin Suomi Synodin satavuotisjuhla Suomi Collegen Paavo Nurmi Centerissä. Erikoisina kutsuvieraina olivat läsnä banguetissa ELCA:n piispa, Herbert Chilstrom, ja Tampereen piispa, Paavo Kortekangas. He tervehtivät juhlayleisöä. Tri Bernhard Hillilä piti merkittävän juhlapuheen.

Ohjelma oli monipuolista, erikoisesti musikaalisesti, ja sen yhteydessä annettiin erinäisiä kunniamerkkejä useille henkilöille. Professori David Halkola toimi ohjelman juontajana.

Pastori Karlo J. Keljo

FINN-GE-NU-I-TY, n., where the
unusual is usual in specialty advertising.

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508)874-0629

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislahjana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaja: _____

Osoite: _____

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Reader's album**

Is this a drama group or chorus from the former Ash St. Hall in Gardner, Mass.? Jim Johnson of College Corner, OH, identifies the third from the left in the middle row standing as his great-grandfather Walter Johnson. And next to Johnson on the right is (first name not known) Porkkola. Then in the front row standing, Jim Johnson says that fifth from the left is his great-grandmother Jennie (Nisula) Johnson. Next to her on the right is Jim's great-grandaunt Karin (Johnson) Porkkola. Who are the rest?

Finlandia Foundation

Baltimore Area Chapter

Crab Feast

The annual Finlandia Foundation Crab Feast will be held Sunday, September 23, starting 2 pm, at Liimatta's place, 294 Dogwood Road, Millersville MD.

The crabs will be bigger this year! There will also be hot dogs and potato chips for children who don't like crabs. Iced tea and soda's will also be provided but **BRING YOUR OWN BEER.**

Of course, there will also be some surprise special Liimatta homemade Finnish gourmet items.

In addition, we will have drawings for prizes from Finland for those who have paid their membership dues by June 30.

The swimming pool will be open so bring your swim suits.

Please call Liimatta by Sept. 20 to let know how many in your party so that he can figure how many crabs to get. Remember this is for all the crabs you can eat! Call 647-5798.

Board meeting

The board of directors will meet 12:30 pm to 1:30 pm at Liimatta's before the Crab Feast.

Decisions have to be made regarding Ethnic Heritage Festival participation, Pikkujoulu and Laskiainen.

The directors are: Tom Salmi, Richard & Marianne Miles, Erik Liimatta, Kalevi & Jutta Olkio, Raita Karpia, Vic Ayala and Jaana Jaakkola.

Finlandia Foundation

Finlandia Foundation National met twice last year, during FinnFest USA '89 in Seattle, WA and in Burlington, MA in October.

Last May a meeting was held in Denver, Colorado, and the second meeting this year will be in Dallas/Ft. Worth, TX, on October 28.

Kalevi Olkio, who is a trustee, will be attending. If you have any special wishes, please let him know. **Kalevi A. Olkio**

Suomi-Society offers grants to organizations

The RAIVAAJA received the fourth issue of Suomen Silta for 1990 this past Saturday.

In it is an important notice for organizations: there are grants available!

However, the deadline for the application to be in Helsinki is Sept. 28, 1990. That's right, Sept. 28. Get your application in the mail yesterday, if not sooner!

Suomi-Society grants can be applied for twice a year.

The deadlines fall at the end of March and at the end of September.

Therefore, to make sure your requests for financial support will be acted on at the next meeting of the Organizational Committee of Suomi-Society, the applications must be at Suomi-Society on September 28, 1990, at the latest.

Who are eligible for the grants? Suomi-Society wants to render support to all associations, groups and organizations that

promote the cultural and recreational activities of Finnish emigrants. The grants are awarded to various groups and associations instead of private individuals; the society tries to ensure that the positive cumulative effects of the funds reach as far out as possible.

The amounts of the grants vary from 1,000 to 4,000 markkas.

This year Suomi-Society has an extra sum of 160,000 markkas to distribute. This is the balance of the parliamentary appropriation of 200,000 markkas granted to support the cultural activities of the Finnish emigrants during 1990.

Once again, the next deadline for applications for grants-in-aid is September 28, 1990.

Please mark "Grant application" on the envelope and address it to:

Suomi-Society
Mariankatu 8
00170 Helsinki FINLAND

Letter to the Editor

Dear Editor,

I wanted to write and let you know how nice it was to see the front page picture of the *Naisten Kymppi* (women's 10 K run) in the June 6th edition of *Raivaaaja*.

You see, I lived in Finland as a high school exchange student during the 1984-85 school year, and my host-mother, Marjukka Uusitalo, is one of the women who started *Naisten Kymppi*. She and about four of her close friends still run the event. My host-brothers and I were at the run in May of 1985 giving our roses and kisses to the women at the finish line. Tough job, but someone had to do it!

Anyway, I really enjoy your paper. It helps me practice my Finnish and keep up on events in the U.S. and Finland. Hopefully, this practice will come in handy. I have applied for an InterExchange Trainee Job in Finland, and if I am accepted, my job will begin in late summer.

Enclosed with this letter is an old picture which belonged to my great-grandparents. Perhaps your staff and readers will know some of the people pictured. The only four I recognize are:

Middle row, standing, third from left, Walter Johnson; fifth from left, ? Porkkola.

Front row, standing, fifth from left, Jennie (Nisula) Johnson; sixth from left, Karin (Johnson) Porkkola.

Walter and Jennie were my great-grandparents, and Karin was Walter's sister. They were very active in Finnish clubs and the Finnish theatre in Gardner, Mass. Perhaps this picture is of Gardner Finns. Maybe some of your readers will know more about the people in the picture. It was probably taken in the 1920s, as I believe that Karin and her husband moved back to Finland in the '30s. Walter died in 1977 at 85, and Jennie died in 1987 at 94.

Thanks again for a job well done. Your paper is a great service to immigrant Finns and their descendants!

Sincerely,
Jim Johnson
College Corner, OH

Thank you, Jim, for your good words, and for sending in this photograph.

We think your guess that this group is from Gardner is correct. And, if we might hazard a guess, it could be a dramatic group from the Ash Street Hall.

We hope that some RAIVAAJA readers will be able to identify the rest of the people in the photo.

This will not only help Jim but it will also aid in the identification of some photographs in the collection of the Finnish Memorial Library of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College. We think there are some similar photos in that collection.

Please send any identifications you can make to RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

Two different approaches to movie making

Renny Harlin

The director of the month for July, 1990, has to be 31-year-old Renny Harlin, who had two big pictures open in two weeks: Bruce Willis in "Die Hard 2" and Andrew Dice Clay in the comic detective story "Ford Fairlane."

Quality is the only reason Harlin's name is worth knowing. Much to my surprise, "Die Hard 2" is the best movie of the summer season, an extraordinarily entertaining and wellcrafted piece of commercial American moviemaking.

And isn't it odd that Harlin has made a superior American movie even though he grew up and studied filmmaking in Finland? The explanation can be found in his story of hard work and obvious talent.

"Thanks for the compliments," Harlin said from his Los Angeles home, "I worked very hard this year."

Harlin attended film school at the University of Helsinki, where he made prize-winning short films and commercials. "I wrote everything I directed," he said from his Los Angeles home, "including 12 feature-length scripts that were never filmed. I was trying to get government grants, but they never gave me a penny. That drove me to try to make it in Hollywood. I never did graduate from film school."

"I knew nobody here when I first came 5½ years ago. I had one of my scripts translated, and I shopped it around myself. I had no success, so I returned to Finland and sold my little filmmaking company and my house and borrowed money from my friends."

"With that I was able to finance 20 minutes of a film. I cut it together, made it as showy as possible with lots of action and exotic Lapland scenery. I came back to Hollywood with that tape, and for five months went door to door looking to finance the rest of movie."

"A company called Cinema Group finally gave me a budget just a touch over \$1 million, so I went back to Finland with unknown American actors and completed the movie."

"It was originally called 'Arctic Heat,' but the company took it away from me, recut it, made it a pure action story and retitled it 'Born American.' It was a calling card."

"From that," Harlin continued, "I got another job - a low budget picture called 'Prison' which I shot for \$1.3 million in Wyoming (about a prison haunted by the ghost of a man executed there). And from that I was able to direct 'Nightmare on Elm Street 4: The Dream Master,' which was rather successful."

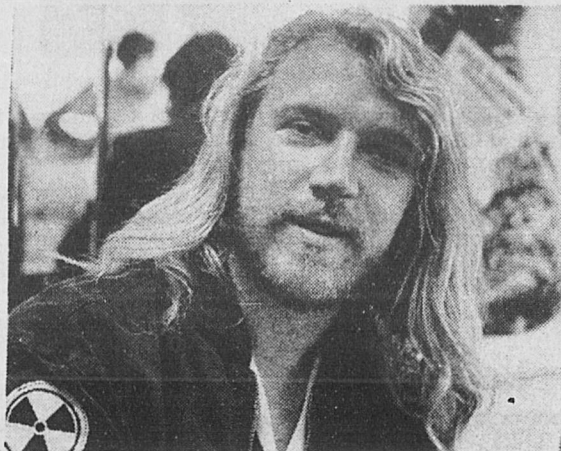
"After that," Harlin said, "I began getting offered movies from studios. I got to know Walter Hill (director of '48 HRS.'), and he suggested I do 'Alien 3.' He and I worked with many writers for a full year on the script to try to make a serious movie about the

intelligence behind those creatures. But the studio wanted more of a rehash, so I asked to leave the project."

"And the same day last spring, Twentieth Century Fox approached me about making 'Ford Fairlane.' Through that I got to know producer Joel Silver, and he asked me to do 'Die Hard 2.'"

"I first turned it down, because I didn't want to do another sequel. But then I read the original script, got hooked, and helped modify the script to fit Bruce's character."

Harlin is so hot that he measures his life in days, not years. "I had a very good day

Renny Harlin

today," he said. "I hired Joe Esterhas (who just set a record by selling a \$3 million script) to write my next film."

Harlin's personal life also is thriving. He is romantically involved with the talented actress Laura Dern.

"We are doing a picture together," Harlin said. "I'm producing 'Rambling Rose,' a Southern drama set in 1935, written by Calder Willingham. Martha Coolidge will direct."

The extent of Harlin's meteoric rise can be traced at the Cannes Film Festival. This year he had a \$1,200-a-day suite at the luxurious Hotel du Cap, courtesy of the head of an international production company. "The last time I went to Cannes was 10 years ago," Harlin said. "I paid for my own room, a little hole outside of Cannes with a whorehouse next door."

Regarding "Ford Fairlane," Harlin said, "It's a wild comedy that probably will be controversial because it stars ('hate' comic) Andrew Dice Clay. His stage act is definitely on the rough side, and I don't agree with the things he does. But in this movie he's not playing his stage character, he's playing a detective who works in the world of rock'n'roll."

"It's really a parody of action movies and detective stories, turning familiar situations upside down and making fun of heroic acts. It has rough humor but not the kind of racist stuff he does on stage."

by Gene Siskel
San Antonio Light 6/30/90

Aki Kaurismäki

Aki Kaurismäki is the closest thing Finland has to a Samuel Goldwyn - or a Jim Jarmusch.

Aside from directing an average of three or four features for film and television each year, Aki, in tandem with his older brother and fellow filmmaker, Mika, is responsible for bringing American and European indies and art films to Finland. If you saw *Salaam Bombay!* or *Mystery Train* in Helsinki, you can thank the Kaurismäkis. In fact, you would have been sitting in the theater the brothers co-own.

The Kaurismäkis also run the annual Midnight Sun Film Festival - held during June, when

director. A slumped-over, disaffected Aki conducted hilariously terse question-and-answer sessions after each screening, usually concluding by saying that he didn't know about anybody else, but he was headed for the nearest "whiskey bar."

Kaurismäki dubs *Leningrad Cowboys*, about a talentless Soviet rock band that travels from New York to Mexico in search of fame and fortune, his "Yankee Doodle movie," then pauses and inquires, in all apparent seriousness, "And who is this Yankee Doodle?"

Kaurismäki got his start scripting and assistant directing his brother's thesis film at the

Aki Kaurismäki

his memorable deadpan pastiches, who is fast emerging as the more promising auteur.

This summer and fall, three of Aki Kaurismäki's features - *Ariel*, *A Match Factory Girl*, and *Leningrad Cowboys Fo America* - are scheduled for release in the United States. *Ariel* and *Match Factory Girl* complete a trilogy he began with 1986's *Shadows in Paradise*, the story of a down-trodden garbage-truck driver and a chain-smoking cashier who bust out of a dreary urban landscape.

The self-contained filmmaker continues his wry, if unrelenting, look at Finland's lumpen with *Ariel*'s story of dead-end

jobs and liberating (at least for a while) fight and wraps up what he calls a study of "what's left of Finnish culture" in *Match Factory Girl*.

A critical favorite when it played at the 1989 New York Film Festival, *Ariel* was practically upstaged by its droll Munich Film School in 1980. (While Mika had made Super 8 movies as a teenager, "I started out working in 35mm, of course," Aki says mock-pompously.) The brothers worked together for a few years, with Mika directing Aki's screenplays, but since 1983 Aki has gone off on his own.

Aki's earlier films reveal his gifts for brainy references and purposefully aimless spoofs.

A punning with characterizes his literary adaptations, such as 1983's *Crime and Punishment*, in which the Raskolnikov character works in a Helsinki slaughterhouse, and 1987's *Hamlet Goes Business*, in which Hamlet is a capitalist tool and Ophelia an insipid whiner who drowns in a bathtub, accompanied by a bobbing rubber duckie.

Then there is the absurdist *Calamari Union* (1984), in which seventeen protagonists, all of them named Frank, keep braking into imitations of *Taxi Driver*'s Travis Bickle.

Very much like his characters, who are always trying to escape the hermetic dreariness of life in Finland, Kaurismäki has grown restless within the confines of his native land.

Complaining that in Helsinki "there is no square meter where you haven't already had a camera standing," Kaurismäki shot one of his recent pictures, a B-movie homage called *I Hired a Contract Killer*, in London.

And what does the productive yet strangely somnolent director plan to do next? "Take a year off," he says. "Maybe stop filmmaking altogether." He pauses, waiting to see his tongue-in-cheek threat has registered, then adds, "It's a boring job."

by Katherine Dieckmann
Premiere, July 1990

Fitchburg, Mass

On Tuesday, Sept. 18, the Ingrid Lahti School of Dance began its third year of ballet instruction at the Finnish American Club of Saima at Saima Park. The school teaches Classical Ballet and Pointe to children aged four and up.

The Ingrid Lahti School of Dance has performed at local cultural celebrations in the past years.

Last year the school performed an originally choreographed ballet for the Celebration of the Kalevala at Fitchburg State College. In addition, the school has provided entertainment for the monthly Saima business meeting.

The mission of the Ingrid Lahti School of Dance is to teach classical ballet technique to young children and young adults while developing within the students a sense of grace and poise.

For more information or enrollment, call Ingrid at 508-840-1362.

★ ★ ★

The Finnish Cultural Center at Fitchburg State College will conduct a flea market in the parking lot of the Workers' Credit Union on Sunday, September 30, from 9:00 am to 2:00 pm. The Workers' Credit Union is located at the corner of Main and Academy Streets, with the parking lot on Academy St.

Rain date is the following Sunday, October 7.

Refreshments will also be available.

Proceeds will toward the book fund and other projects of the Cultural Center.

★ ★ ★

Eino A. Tofferi celebrated his 80th birthday quietly at his home at 26 Thurston Place last Wednesday.

Attending a small party in ho-

nor of the occasion was his wife Florence, nephew Herbert G. Laakso and his wife Connie, Herbert Groop, Aura Louhi, Waino Aalto, Walfrid Makela, Marita Cauthen, Jonathan Ratila and Elaine Wiktorski.

When looking over his special 80th birthday greeting in last week's RAIVAAJA, Tofferi was concerned that people might think he was behind having such a greeting in the paper; that it was his idea. He hoped that people wouldn't think that Tofferi was out tooting his own horn.

Eino Tofferi's illness -- pancreatic cancer -- is taking its toll. He is very thin and weak; before his afternoon party last week he had fallen twice.

This past Friday he went into Burbank Hospital. At this writing he is still in the hospital, affected by the various complications brought on by his illness.

Kalenteri

CALIFORNIA

- Oct. 9 - United Finnish Kaleva Lodge No. 21 membership meeting, 7:30 pm, 1970 Chestnut St., Berkeley.
 Oct. 13 - Scandinavian Festival, 11 am - 7 pm, Colorado Place, 2425 Colorado Ave, Santa Monica. Celebrating the traditions of the five Scandinavian countries. Sponsored by the American Scandinavian Foundation of Los Angeles.

CONNECTICUT

- Sept. 22 - TORI, 10 am-3pm, Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury. Handicrafts, wooden items, Finnish rugs, paintings, tapes, white elephants, bake sale, snack bar. Tables \$15. For more information, contact Eila 203-423-3854 or Anita 203-887-8111. Sponsored by the Finnish American Heritage Society.
 Oct. 1 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
 Oct. 4 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury.
 Oct. 6 - Program, raffle & dance, 8 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Music by Hannu & Mark Mäkipuro Band. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

MAINE

- Sept. 27 - Repeat performance of play "The Immigrants," 7 pm, Grange Hall, Maple St, South Paris. Sponsored by Finnish American Heritage Society of Maine.

MARYLAND

- Sept. 23 - Finlandia Foundation Baltimore Area Chapter annual Crab Feast, 2 pm, Liimatta's Place, 294 Dogwood Rd, Millersville. For more information: Liimatta, 647-5798.

MASSACHUSETTS

- Sept. 22 - Sauna & refreshments, 3-9:30, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Furnace Pond, Suomi Rd, Pembroke.
 - Supper, 5 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 - Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Ed Hendela. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.
 Sept. 24 - Finnish Language Classes meet 7-9 pm Mondays until Nov. 19, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Still time to register for this semester.
 - Finnish Memorial Library open 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Sept. 25 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.
 Sept. 29 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
 Sept. 30 - Annual Smorgasbord, 12 noon-1:30 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.
 - Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul's Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt. 2), Arlington. Program: "Narrow Escape. Stories of my life" by Greta Milius.
 - Kaleva "Camp Board" meeting, 4 pm, Kaleva Camp, Lancaster. All Kaleva members welcome to attend.
 - Dance, 3:30-6 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by John Chambers & Friends. Lessons in Scandinavian Couples Dancing, 3-3:30. Sponsored by Revontulet.
 Oct. 1 - Finnish Memorial Library open, 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Oct. 2 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.
 Oct. 6 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Summer Camp, Pembroke.
 Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MINNESOTA

- Sept. 21 - Finnish American Cultural Activities Inc monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul. Program: "Embarrass, Minnesota: Sisu & Historical Preservation." A presentation with slides by Margaret Kinnunen, Embarrass, and Michael Koop, historical preservation consultant to the Minnesota Historical Society.

NEW YORK

- Oct. 3 - "Match Factory Girl," a film by Aki Kaurismäki, 6:15 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. A feature of the New York Film Festival. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 4 - "I Hired a Contract Killer," a film by Aki Kaurismäki, 9:45 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. A feature of the New York Film Festival. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 11 - Jean Sibelius's "The Oceanside" will be performed by The Riverside Symphony, 8 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. George Rothman, conductor. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 21 - Jean Sibelius's "Violin Concerto" will be performed by the New York Symphonic Arts Ensemble, 3 pm, Julia Richmond High School Auditorium, 67th St. between 1st & 2nd Aves, New York. Sybille Werner, conducting; Rachel Varga, violin. Free admission. More info: 212-371-5571.

All programs subject to change

Finlandia Foundation Boston Chapter

Greta Milius: 'Narrow Escape'

Welcome to the first meeting of the fall season on Sunday, September 30, when our special quest will be Mrs. Greta Milius. Her program is titled "Narrow Escape. Stories of my life."

Greta Barrot Milius, a soprano, teacher of voice, pianist and a daughter of Ester Barrot, renowned concert singer, was born in Finland. She graduated from Helsinki Konservatorium (Sibelius Academy) majoring in piano and studied voice both in Finland and in Rome.

Milius has appeared extensively in concerts and as a soloist with symphony orchestras in Europe and the U.S. In addition, she has been a teacher of voice in many countries. Since 1952 she has lived in Boston and had a private studio as well as taught at All Newton Music School.

We will also have the pleasure

of listening to the singing of a student of Milius', mezzo soprano, Cathy Beatty, who will be accompanied by Rita Moerschel on the piano.

Children's program: Bring your children in to make a project with materials collected from nature shining in all the beautiful colors of the fall. Materials will be provided.

Our meeting will start at 3 p.m. at St. Paul's Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rte. 2), Arlington. Coffee & other refreshments will be available for a donation of \$2 per person.

Directions to St. Paul's: The church is located on the west bound side of Route 2. Coming from the WEST, take the PARK AVE/BELMONT EXIT, cross left over Rte. 2, take a left onto Rte 2 west bound access road. The church is located a quarter mile down the access road.

From the EAST, take the PARK AVE/BELMONT EXIT onto the west bound access road. The closest public transportation station to the church is ALE-WIFE, the last stop of the Red Line.

Independence celebrations

The plans for celebrating Finland's 75th year of independence in 1992 are under way. We are looking for people who have ideas or would like to help otherwise to organize this special celebration. Please contact Aire-Majja Schwann at 617-259-8212.

Tentative Schedule

The following tentative schedule will give you an overview of the activities planned for next year. The board meetings are open to all chapter members.

Sept. 30--Chapter meeting: Greta Milius: "Narrow Escape".

Oct. 4--Board meeting: Marja-Terttu Meharry.

Oct. 28--Chapter meeting: Garth Castrén, Consul General of Finland.

Nov. 1--Board meeting: Marja-Leena Bailey.

Dec. 2--Christmas Party.

Jan. 3--Board meeting: Karl Makela.

Jan. 27--Annual Meeting & Roy Helander: Talk on the Finnish Theater.

Jan. 31--Board meeting: Salme Woodington.

Feb. 24--Chapter meeting: Kalevala program.

Feb. 28--Board meeting: Vera Smith.

March 24--Chapter meeting: Cultural Attache Pirkko-Liisa O'Rourke and architect Michael O'Rourke.

April 4--Board meeting: Liisa Rosetti.

April 28--Chapter meeting: Fundraiser.

May 2--Board meeting: James & Mimmi Sloan.

June 2--Summer picnic.

Salme Woodington

Lake Worth, FL

Kenttä Hall

The fall season at Kenttä Hall opened with a board meeting and a monthly meeting on Sept. 9.

We are putting in a new air conditioner for the old hall. Several members made cash donations toward the cost.

The members are: Victor Salmaella, \$100; Arne Kivi, \$100; Carl Marks, \$100; Jalmar Peltola, \$100; and Hanna Maki, \$50.

Many thanks go to these members. Carl Marks is to see that it is installed.

On September 22 and 29 there will be dancing to tape music.

John Orjala will play the tapes. He has some new tapes and they have good music on them. Good enough to dance to.

The price of admission is two dollars and this includes coffee and pulla.

The live dances will possibly start in October and the price will be three dollars. Coffee will not be included in that price. The coffee tickets will be fifty cents for one cup of coffee and a piece of pulla.

When I say live, I mean a band will play and not tapes. There is always a good crowd at the dances.

We have seen many new faces here at Kenttä Hall lately. And that is good.

On Sunday night the admission will be two dollars with coffee included. There will be programs and dancing on Sunday night. The programs will not start just yet.

Then we have sad news. Lillian Maki died Sunday, Sept. 9, at three. Lillian has been a longtime member and was the secretary for 40 years. She said she wanted to be cremated and she wanted the choir from this hall to sing. The funeral was at the Mack Stephenson Funeral Home on Friday, Sept. 14.

The hall contributed \$10.00 to the Lepo-Koti in her memory.

Vera Marks

Dance Sovittaja Park Demond Pond, Rutland, MA

Sat. Sept. 22
8 - 12 pm.

Music by
Ed Hendela

Finnish American Club of Rutland
Sovittaja 1890-1990

Celebrating our 100th year

Finnish American Heritage Society's

Program

Raffle & Dance

Saturday, October 6, 1990 8 pm

Finnish Hall
Rt. 169, Canterbury, CT

Music by
Hannu & Mark Mäkipuro Band

Admission \$5.00

Refreshments available

Dance

at
Saima Park
Scott Rd., Fitchburg, MA
Sunday, Sept. 30, 1990
3:00 - 6:00 pm.

Scandinavian Couple Dancing
instruction 3:00-3:30
General dancing to follow
Music by
John Chambers & Friends
\$4.00 - children FREE!
Sponsored by Revontulet

Articles for sale

Acorn welding tables, 6' power rolls, power shears, power notcher, radial drill, bandsaw, cut-off saws, shop crane, pallet stacker, compressor, press-brakes, iron worker. RISOONS, 253 Main St., Plaistow, NH. Mon-Fri 9:30-5 Sat-Sun 10-2.

Crob Variable Speed Bandsaw Rockwell Beltsander, Rockwell Hardness Tester, Boyer Schultz Hydraulic Surface Grinder, Automatic cut-off Saw, Risons 253 Main St., Plaistow, NH. 1-603-382-5671. Mon-Fri 9:30-5 Sat-Sun 10-2.

Around the Market

Many newspapers feature a column which shows what people in the streets are thinking about various issues of the day.

Here we present, with translation, the *Demari's* version of "the man in the street". It gives us a chance to find out what people of today's Finland are like.

Mitä työtä et tekisi mistään hinnasta?

What kind of work wouldn't you do at any price?

Kati Aalto

- En menisi kauppaan, ravintolaan tai sairaalaan, vaikka niiden työ onkin niin tärkeää. Työajat ovat niin ikävät. Helppoa toimistotyötä tekee mielellään.

- I wouldn't work at a store, a restaurant or a hospital, even though their work is important. The working hours are so bad. Easy office work is a pleasure.

Hillevi Jansson

- Poliisin hommia. Olisi vaikea tehdä työtä, jota ei arvosteta ja josta ei saa myönteistä palautetta. Ajatelkaa, millä kaikilla nimillä poliisia haukutaan.

- Police work. It would be difficult to have a job that isn't respected and doesn't give any positive feedback. Just think about all those names we call policemen.

Reijo Häkkinen

- Ilopoijaksi en lähtisi.
- I wouldn't be a gigolo.

Peter Balding

- Palkkamurhaajaa minusta ei saisi. En tekisi mitään muutakaan sellaista, joka vahingoittaisi toista ihmistä.

- I couldn't be a mercenary. Neither would I do anything else that would harm another human being.

Tuula Pietilä

- Siivoustyötä. Se on liian rankkaa meikäläiselle.
- Cleaning. It is too heavy for me.

Maatietäjä

Minkä maiden moottoriajoneuvojen kansallisuustunnuksia seuraavat lyhenteet ovat

1. I?
2. H?
3. GR?
4. N?
5. J?
6. E?
7. A?
8. F?
9. BG?
10. AUS?

Oikeat vastaukset sivulla 14.

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Syyskuun 16, 1965

Suomalainen lääkäri Harold Knuuti ilmoitti avaavansa toimiston Brattleboro, Vermontissa. Hänen kerrottiin olevan Quincyn kasvatteja, Bertha ja Emil Knuutin pojan.

Saiman Puistossa ilmoitettiin pidettävän Syysmyyjäiset lauantaina, 18. p:nä. Luvassa oli karjalanpaisti-illallinen, lisäksi kuumia koiria ja kahvia. Myytävänä oli "uutta ja käytettyä tavaraa, leluja, kirjoja, vihanneksia, leivonnaisia ja kukkia."

Syysk. 21

Bogota, NJ:n kirjeenvaihtaja "L.M.K." kertoi suomalais-sukuisesta taiteilijasta Esther Lutjenista, joka oli herättänyt huomiota lapsia kuvaavilla öljyvärimaalauksillaan. Paikallinen päivälehti "Herald News" oli kuvannut taiteilijan neljän lapsensa ja heidän muotokuviansa kanssa.

Lutjenin kerrottiin olevan entisen Esther Johnsonin, "jonka isä harjoitti täällä Maywoodissa leipomoliikettä. Nykyään perhe asuu Saratogassa, Kaliforniassa, jossa poikansa kanssa pitävät leipomoa."

Fitchburgin uutisissa kerrottiin Co-opin huimioineen toimihenkilöitäan uskollisesta työstään liikkeen palveluksessa. Osuuskunnan presidentti Weikko Lehto ojensi ansiomerkit mm. seuraaville pitkäaikaisille työntekijöille: West Fitchburgin myymälänhoitaja Leo Mikkola sai platinasta tehdyn neulan, jossa oli timantti; liikkeenhoitaja Wäinö Aalto sai kultaisen neulan,

jossa timantti; Weikko Hill, Weikko Järvi, Kaino Oja, Niilo Orava ja Arthur Tofferi saivat timantilla varustetun kultaneulan 25-vuotisesta palveluksestaan.

50 vuotta sitten

Syysk. 16, 1940

Jersey City, NJ:stä kerrottiin tällaisia uutisia: "Oikkuja näyttää riittävän ylitäön ukola vuoden alusta loppuun. Ilmat ovat olleet koleita ja jonkun viikon kalliimmissa asuntotaloissa on ollut jo lämpö päällä kolme, neljä viikkoa."

Chigaco, IL:stä kerrottiin muistorikkaan Belden Haalin olleen purkutyön alla. Lincoln ja Belden Avenueitten kulmassa sijainnut Belden Hall rakennus oli suomalaisten kokoontumispaikka vuosikymmeniä. Kirjoituksen mukaan noin 1927 Suomal. Soc. Branch No. 1 antoi haalin pois ja rupesi hommaamaan omaa rakennusta.

Syysk. 21

United Cooperative Society, Fitchburgissa, valmistui viettämään 30-vuotispäiväänsä marraskuun 10. p:nä. Johtokunnan kokouksessa kerrottiin neuvotellun erikoisen julkaisun kustantamisesta merkkipäiväksi. Toimittaminen jätettiin osuuskunnan liikkeenhoitajan Arvo Mandelinin huoletuksi.

New York Cityn uutisissa kerrottiin The National Council of Foreign Born järjestön, ulkomailla syntyneiden kansalaisten yhdistyksen, järjestävän juhlaa 60. kadulta Central Parkiin, jossa aiottiin pitää kokous, laulaa ja

tanssia.

Juhlakulkueen tarkoituksena oli osoittaa, että "tässä maassa syntyneet ja ulkomaila syntyneet kansalaiset toimivat käsi kädessä puolustakseen tämän maan kansanvaltaisia laitoksia ja perinteitä kaikkia hyökkäyksiä vastaan."

75 vuotta sitten

Syyskuun 17, 1915

Nimimerkki "Taneli" Gardner, MA:sta kertoi "Nahkapoiikia" nimisen nelinäytöksisen laulunäytelmän esitettävän paikkakunnan näyttämöllä. "Kappale on erityisen monipuolinen ja mestarillisesti koonpanttu, joka vaikuttaa virkistävällä ja mukaansa tempaavasti katsojiinsa," hän kirjoitti.

Syysk. 18

Rottien kerrottiin sytyttäneen tulipalon Maynard, MA:ssa. Näin kertoi asiasta nimimerkki "Timo": "Se tulipalo, joka oli viime keskiviikkona vastaan yöllä Peter Zebrowskin ruokakaupassa Nason kadulla, piti olleen rottien sytyttämä. Kerrottiin, että tiskin alla oli tulitikkupaketteja ja rotat alkoivat niitä nakertelemaan ja se kahnaus sytytti tikut tuleen, josta oli seurauksena tulipalo, tehden vahinkoa noin 200 dollarin edestä."

Syysk. 21

New Yorkissa toimiva Suomen Naisten Osuuskoti ilmoitti mm. seuraavia työpaikkoja useita keittäjän paikkoja \$40; pöytätarjoajan paikkoja, \$30; lastenhoitajan paikkoja, \$25 ja useita yleisiä taloustyöpaikkoja.

JATULINTARHOJEN ... jatkoa sivulta 3

Uskon merkki

Jatulintarha on muodoltaan symmetrinen ja sen pohjana oleva kuvio tunnetaan jo etruskien ajoilta yli 2,000 vuoden takaa.

Arkeologisissa kaivauksissa on löydetty saviastioita, joissa on jatulinkuvio, pari sata vuotta myöhemmin sama kuvio on löytö Kreetalla käytössä olleisiin metallirahoihin.

Sama kuvio on löydetty myös Nepalista ja Keski-Amerikasta.

Euroopassa keskiajan kirkkomaalauksissa kuvio on saanut uskonnollisen symboli merkityksen.

Kuvion alkuperäistä symboli merkitystä on myös pyritty selittämään. Jatulin on uskottu esittävän uhrieläinten sisälmyksiä, joiden avulla muinaiset assyrialaiset ja babylonialaiset uskoivat voivansa tehdä ennustuksia.

Tekijät tuiki tuntemattomia

Historiankirjoituksen ikuisiksi arvoituksiksi jää jatulintarhojen rakentajat. Arvoitus jää ratkeamatta myös sen vuoksi, että kukaan tutkija ei ole pystynyt paljastamaan syytä, miksi jatulintarhoja ylipäätään on rakennettu.

Lukuisia selitysvaihtoehtoja on toki olemassa. Jatulintarhoja on toisinaan väitetty uhripaikoiksi, toisinaan taas käärijäpiireiksi. Uuden ajan tarhoja on mahdollisesti kasattu kivi kiveltä vain huvin vuoksi; kivilabyrintti on tarjonut leikkipaikan niin lapsille kuin lapsenmielisille.

Onpa kiviausetelmaa veikkailtu myös ratsastuskilpailujen areenaksi.

Labyrinttien rakentajat ovat saattaneet olla saariston asukkaita tai ohikulkumatkalla olevia merenkävijöitä.

Yhtä kaikki, hyvin vähän on tietoa jatulintarhoista.

Jatulin jalanjälillä

Pohjoismaisessa mytologi-

assa sana jatuli tarkoittaa ylikuonollista, ihmisen näköistä jättäjäistä. Kertomusten mukaan jatulit asuivat kaukana pohjan perillä pimeissä tunneluolissa.

Jättimäisillä jatuleilla oli yksi paha heikkous; ne eivät sietäneet kirkasta auringonvaloa. Jos auringonsäde yhti jatulini, muuttuivat jatulit hetkessä kiviksi.

Etelässä tulen ääressä tarinaa iskeneet ihmiset uskoivat, että heidän jumalansa asuivat pohjoisessa jatulien maassa, missä jatulit ja jumalat kävivät ikuista taistelua. Taistelusta näkyi jälkiä myös etelässä, missä suurten irtokivilohkareiden uskottiin olevan jatulien vihanpuuskissaan ympärilleen viskomia järkäleitä.

Miten jatulit ja jatulintarhat liittyvät toisiinsa? Sen tietävät vain jatulit.

Eeva-Kaisa Ahtiainen
(Demari)

Tulevia tilaisuuksia

Fitchburgin Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoon-tuu tiistaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★
Suomenkielen tunnit maanantai-iltaisin klo 7 - 9 syysk. 17. päivästä marrask. 19. päivään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Järjestäjä Fitchburgin Kalevan Ritariit ja Naiset. Lisätietoja numerosta (508) 874-2780.

★
Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 22. p:nä klo 8-12 yöllä. Dori Wells Duo takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★
Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 22. p:nä klo 8-12 yöllä. Ed Hendela soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★
Fitchburgin Kalevan Ritariit ja Naiset järjestävät vuotuisen voileipäpöytänsä sunnuntaina, syysk. 30. p:nä klo 12-1:30 ip. Kalevan Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

★
Tanssit ja tanssinopetusta Saiman Puistossa sunnuntaina, syysk. 30. p:nä klo 3:00-6 ip. Revontulten sponsorimassa tilaisuudessa perehdytään skandionaaviisiin paritansseihin John Chambers & Friends ryhmän musiikin tahdissa. Kaikki mukaan!

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syyskuun 22. p:nä
klo 8- 12 yöllä

D. Wells Duo
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS
INTERNATIONAL
DANCE
STUDIOS

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa
Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Kultaisen län Kerho

Kesätaun jälkeen Suomalainen Kultaisen län Kerho piti syyskauden ensimmäisen kokouksen tiistaina, syysk. 11. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen toivottamalla kaikki tervetulleeksi. Sen jälkeen laulettiin "America" ja "Maamme laulu" Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Hetken hiljaisuudella huomioitiin kesäk. 13, 1990 kuollutta Wilfred Palojarveä.

Vieras Tauno Jaakola Suomesta toivotettiin tervetulleeksi joukkoon.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Lula Björbacka ja Ethel Anttonen kertoivat käyneensä katsomassa Lina Roikoa Birchwood Manor hoitokodissa ja Neima Johnson vieraili Emma Hillin luona Mystic Valley hoitokodissa.

Miss Vilakari puolestaan oli käynyt Arvi Harjun luona. Kaikki yllämainitut lähetti-

vät terveisensä kerholaisille.

Tauno Puhakka ja Lempi Tiilikkala ovat vierailleet Bill ja Tyne Pajusen luona, koska he eivät ole päässeet kokouksiin viime aikoina.

"Happy Birthday" laulettiin kesäkuukausina syntymäpäiväänsä viettäneiden kunniaksi. Samalla laulettiin myös syyskuun syntymäpäivänsä kareille: Rauni Cote (syys. 1), Wesley Pajunen (syysk. 5), Ellen Tastula (syysk. 6), Wäinö Koski (syysk. 11), Martha Kivimäki (syysk. 14) ja Esther LaBombard (syysk. 15).

Monet kiitokset seuraaville heidän kerholle antamistaan lahjoista: Arvi Harju - \$10.00 vaimonsa Annin muistolle; Miriam Orava - \$10.00 miehensä Toivon muistolle; Aili Jokinen - \$10.00 ja Oiva Rautama - \$10.00 syntymäpäivänsä merkeissä.

Kahvipöydän antimien tuojille myös suurkiitokset: Lula Björbacka, Miriam Orava, Helmi Ahlfors, Irja Alitalo, Elsie Desjardins, Ethel Anttonen ja Mr. Nopanen.

Eriytinen kiitos Tauno Jaa-

kolalle suomalaisesta kahvista, mikä aiotaan säästää kerhon pikkujoulujuhlaan.

Juontaja Mildred Heino otti sitten ohjakset käsiinsä esitelmällä aluksi Wäinö Berkiön, joka viihdytti mainiolla haurimusiikillaan.

Mr. Jaakola toi terveisiä Suomesta ja Miss Vilakari lausui useita kauniita sävelmiä Mrs. Johnsonin säestyksellä.

Sitä seurasi Miriam Oravan lukemat tarinat. Lopuksi Oiva Rautama soitti kanteletta.

Kahvia monenlaisine herkuineen nautittiin kokouksen päätteeksi. Tarjoilusta huolehtivat Miriam Orava, Irja Alitalo, Henni Lappalainen, Lula Björbacka ja Kaarina Mäkinen.

Uutispaloja

Ingrid Lahti School of Dance tanssikoulu aloittaa toimintansa jo kolmatta vuotta Finnish American Club of Saiman klubirakennuksessa Saiman Puistossa.

Opetusta annetaan klassillisessa baletissa ja varvas-tossussa neljävuo-tisille ja sitä vanhemmille lapsille.

Ingrid Lahti School of Dance koulun oppilaat ovat esiintyneet paikallisissa kulttuuri-ohjelmissa aikaisempina vuosina. Viime vuonna oppilaat osallistuivat Fitchburg State Collegen tiloissa pidettyyn Kalevala-juhlaan.

Koulu on esittänyt myös ohjelmaa FACS:n kuukausikokouksissa.

Koulun johtaja ja opettaja Ingrid Lahti Sweeney haluaa perehdyttää oppilaansa klassillisen baletin tekniikkaan ja samalla myös kehittää kunkin jatkaa sivulla 14

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh.345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syysk. 23. klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 9:00 'Heart to Heart' raamattu tunti. Klo 9:15 sunnuntai koulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 3:00 ip. suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu. Klo 6:30 Guild'n virkailijoiden kokous. Klo 7:00 Guild'n kaikki naiset kokoontuvat. Vierailleva Shilena Parks laulaa hengellisiä lauluja. Kaikki ovat tervetulleita molempiin tilaisuuksiin. Kahvitarjoilu lopuksi.

Kiitos!

Sydämelliset kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua Raivaajan välityksellä 80-vuotissyntymäpäivänäni.

Eino A. Tofferi
Fitchburg, MA

Thank you!

My sincere thank you to all of you who remembered me via Raivaaja on my 80th birthday.

Eino A. Tofferi
Fitchburg, MA

Myöhäiset 80-vuotispäiväonnittelut Eino A. Tofferille

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Vanhat Toverit, Helsinki
Olavi Hurri, Inkoo, Suomi
Aini W. Howe, Leominster, MA
John A. Bosk, Fitchburg, MA
(nimi oli jäänyt erehdyksessä pois viime viikkoisesta onnittelusta)

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL
LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS
CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA
376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Stig Häggblom päättää sarjansa:

Sana "Hansa" oli valttia Kotkassa

Saksalainen Hansa hallitsi myöhäiskeskiajan pohjoista Eurooppaa. Tämä oli "Itämeren kultainen Hansa". Lyypekki oli Hansan keskus ja meri yhdisti kansoja ja kaupantekijöitä.

Lyypekkiin kokoontuivat vuonna 1356 ensimmäiset yleiset hansapäivät. Syntyi Hansa-liitos, kaupunkien järjestö.

Saksalaisuus oli 1900-luvulla alkanut levittäytyä itään. Itämeren pohjukka saavutettiin 1100-luvulla. Silloin olivat alueella asuneet slaavilaiset heimot kukistettu. 1200-luvulla alkoi Baltiassa lähes 700 vuotta kestänyt saksalaishermus.

Hansa maailma oli tuntunut voimalliselta myöskin Kymijoen rantamilla, Viipurissa tietenkin, ja näistä alkutekijöistä syntyi kesäinen Uusi Hansa-seminaari Kotkassa STS-pankin pääjohtajan Ulf Sundqvistin johtaessa sekä seminaarin järjestelytoimikuntaa että keskustelupäivien aikana varsin tehokkaasti myös käytännöllistä työskentelyä Kotkassa.

Alusta pitäen, ja tuskin muuta oli odotettavissaakaan, seminaari sai varsin mittavat poliittiset mittasuhteet. Suomen varovainen suhtautuminen Itämeren maiden poliittisille pyrkimyksille ei Kotkassa muuttunut, mutta kyllä uusia virikkeitä syntyi ja olihan Suomi Kotkan päivien ansiosta tarjoamassa ensimmäistä huomattavaa forumia melkoiselle tulevaisuuden haasteelle.

Hansan aikoina ei tällä alueella asunut kuin toistakymmentä miljoonaa ihmistä. Itämeren vaikutuspiiriin voi laskea kuuluvan sadasta kahdeksataan miljoonaan ihmistä.

Ajat ovat siis muuttuneet. Entä Hansa-ajattelu?

Voi olla että sana "Hansa" antoi liiankin vahvan poliittisen leiman koko keskustelul-

le.

Tunnettu ja tunnustettu kirjailija Lennart Meri, Viron nykyinen ulkoministeri, oli saanut vastatakseen kysymykseen: Tarvitsemmeko Uuden Hansan ensi vuosituhannele? Häneltä tiukattiin Viron näkemystä kokouspäivänä, jolloin kulttuuri oli etusijalla ja Vivica Bandler toimi kokouksen puheenjohtajana.

Meri esiintyi vahvasti. Hän käytti vähemmän kuin minuttin saamansa aiheen käsitteilyyn - vastaus oli myönteinen: kyllä tarvitsemme - ja siirtyi sen jälkeen käsittelemään maansa itsenäisyyspyrkimyksiä.

Lennart Merin lähtökohtana oli Namibian itsenäistymisen Etelä-Afrikasta jokin aika sitten. Jos Lennart Meri hallitsi näyttävästi itsellensä antaman uuden aiheen, ja sen hän teki, niin kyllä Bandlerkin hallitsi puheenjohtajaosansa.

Olisi tietenkin toivonut Suomen ulkoministeri Pertti Paasion olleen läsnä, mutta häntä ei näkynyt. Toivottavasti paikalla ollut opetusministeri Anna-Liisa Kasurinen vei Lennart Merin terveiset Holkerin hallitukselle.

Kulttuuripitoistakin vietävää oli. Kärkipään viestejä oli esimerkiksi Johannes Salmisen kattava kulttuurikatsaus Viipuriin. "Baltian Alexandria", mikä kiehtova vertaus.

Matti Klinge esiintyi ensimmäisenä päivänä ja valitsi puhetekielekseen saksan, ei onnistunut yhtä hyvin.

Kuninkaallisessa avajaisseurassa oli runsaasti silmiinpistävää väkeä, kenties sen vuoksi, että ohjelmaan liittyi myös osallistuminen kuninkaallisille illallisille. Hansa-se-

minaarin seuraavilla päivillä olikin sitten paljon "livistäjiä", puhemies Kalevi Sorsa oli tässäkin melko näkyvässä seurassa.

En tiedä oliko Uffe Sundqvist määrätietoisesti pyrkinyt vahvistamaan Hansa-semanaa- rinsa ulkopoliittista kuvaa, mutta jos niin oli, hän onnistui vallan liiankin hyvin. Tai sitten Suomen olisi ollut pakko vähän paremmin valmistella omaa poliittista kuvaansa. Vierailulla se oli kerta kaikkiaan paremmassa kunnossa tähänkin tilaisuuteen.

Jossakin suurvallassa ei olisi tullut kysymykseenkään, että viimeisen päivän pääministeri Harri Holkerin kohtaminen Liettuan pääministeri Kazimiera Prunskienien kanssa oli puhdas muodollisuus, kuten se nyt oli.

Länsi-Saksa, joka myöhemmin tänä vuonna on pelkästään Saksa ja siten suurempi, oli odotetusti hyvin edustettuna ja tilaisuuteen myös valmistautunut. Schleswig-Holsteinin osavaltion pääministeri Björn Engholmin aktiivisesta halusta saada aikaan uutta Hansa-liittoa tuskin jäi epäilystä, mutta osa edustajista oli myös esittämässä pelkoaan siitä, että Saksan aineellinen ylivoima on niin valtava, että pyrkimykset muodostuvat köyhemmille Itämeren kansoille ylivoimaisiksi.

Tässä suhteessa mielestäni Nesteen pääjohtaja Jaakko Ihamuotila laajassa katsauksessa, missä hän pohti Itämeren energiataloutta, oli varsin selväsana todetessaan:

- Ympäristönsuojelusta on ehkä ensimmäisen kerran koko pitkän historian aikana tullut kaikkia Itämeren valtioita yhdistävä tekijä. Konkreettisen toiminnan painopiste tu-

lee olemaan meren etelä- ja itäalueilla. Pohjoismaat epäilemättä ymmärtävät, että niiden taloudellista ja teknistä apua tarvitaan mittavan rakennustehtävän edessä olevissa maissa, ja teollisuus Pohjoismaissa on omalta osaltaan kiinnostunut ja valmis osallistumaan tähän työhön.

Ei ylisanoja, ei myöskään turhia sanoja.

Vuosituhanne alussa Euroopassa oli 46 miljoonaa asukasta. Vuonna 1300 asukaita oli 73 miljoonaa.

Tämän kirjoittaja esitti seminaarissa kysymyksen kuinka paljon asukkaita oli Hansa liikkeen huippuaikoina Itämeren ja Hansan tuntumassa. Vastaus oli 10 miljoonaa ihmistä. Jos Hansa herätetään henkiin, kuinka monta ihmistä on sen liikkeen vaikutuksen piirissä?

Sain erilaisia vastauksia. 100 miljoonaa, näin Kotkan kaupunginjohtaja. 120 miljoonaa, sanoi joku toinen. Itse voin helposti laskea, että jos Leningrad joskus tulevaisuudessa jälleen saa nimen Pietari, St. Petersburg, niin jo on Moskovakin Itämeren vaikutuksen piirissä ja silloin on Itämeren vaikutuksen piirissä 300 miljoonaa ihmistä ja ehkä enemmänkin.

Hansa-aikaa tämä ei enää ole.

Kotka Industrial Park, Finland is announcing: Where East and West meet.

Trade and industry gave birth to the city of Kotka more than 110 years ago. Kotka is still building on this strong foundation and the city is doing better than ever...

Näin Kotka esittäessään. On Mussalon satamaprojekti, joka kenties tulevaisuudessa

voi ratkaista suuren Leningradin monet kaupalliset "hansa-ongelmat". On Albatrossuunnitelma, on "quality of life" -ajattelua ja tulevaisuudenuskoa.

Kotkan kesä oli kesä, jolloin myös Ruotsi löysi Kotkan. Thomas Henrikson kirjoittaa Ruotsin Norden-lehdessä, kuinka Pohjola käsitteenä on syntynyt Suomen sotien kautta.

Confidence -teatterin vierailu oli suuri paikallinen tapahtuma sinänsä, mutta näytti myös siltä, että naapurimaan suuret tähdet löysivät palan heille ennen tuntematonta Kotkaa. Kjerstin Dellert ja Sylvia Lindenstrand viettivät myöhäisiltojaan merimieskapakka Kairossa todeten merikaupungin elämän vahvan sykkeen ja elävän kulttuurin todellisen (tango) -hengen.

Stig Häggblom

Finlandia Foundation

Boston Chapter

ARLINGTON, MA - Finlandia Foundationin Bostonin jaosto aloittaa syyskautensa sunnuntaina, syysk. 30. p:nä klo 3 iltapäivällä. Kokouksen paikkana on edelleen Saint Paul's Evangelical Lutheran kirkko, 929 Concord Turnpike (Rte. 2).

Greta Milius vastaa ohjelmasta, minkä otsikkona on "Narrow Escape. Stories of my Life" (Täpärä pelastuminen. Elämäntarinoitani).

Greta Barrot Milius, sopraano, laulunopettaja, pianisti ja tunnetun konserttilaulaja Ester Barrotin tytär, on syntynyt Suomessa.

Hän on opiskellut Sibelius Akatemiassa pianonsoitto pääaineenaan. Lisäksi hän on opiskellut laulua sekä Suomessa että Roomassa.

Milius on esiintynyt kautta Euroopan ja Yhdysvaltain ja on antanut laulutunteja useissa maissa. Vuodesta 1952 lähtien hän on asunut Bostonissa, missä hänellä oli vuosia yksityisstudio. Lisäksi hän opetti All Newton Music Schoolissa.

Ohjelmassa kuullaan myös Miliuksen oppilaan mezzosopraano Cathy Beatty, jonka säestäjänä toimii Rita Moerschel.

Lapsille on omaa ohjelmaa. Kahvia ja muita virvokkeita tarjolla kaikille läsnäolijoille \$2 lahjoituksesta.

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

**TERVETULOA
YSTÄVÄT**

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

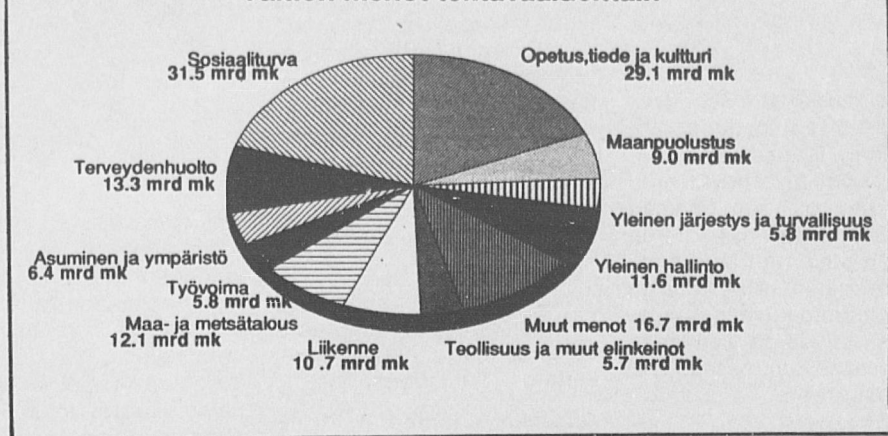
Huippuhetki Kotkan sataman kesässä. Ruotsin kuningas tekee kunniaa Suomelle ja presidenttipari Mauno Koivistokin on paikalla punaisen maton reunalla.

Kuva: Evg Nickström

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Valtion menot tehtäväalueittain

Budjetti esittelyssä

Suomen hallitus määrittelee viime viikolla eduskunnalle antamassaan budjettiesityksessä talouspolitiikan keskeiseksi tavoitteeksi kansantalouden tasapainon turvaamisen ja ulkomaisen velkaantumisen hidastamisen.

Budjetilla halutaan myös parantaa avoimen sektorin toimintaedellytyksiä ja edistää säästämistä.

Budjettiesityksen loppusumma on runsaat 157.6 miljardia markkaa ja reaalisuus kuluun vuoden kassameinonin verrattuna 4 prosenttia.

Hallitusohjelmassa sovittu verouudistus viedään loppuun ensi vuonna. Valtion tuloverotusta kevennetään ja

marginaaliveroja lasketaan.

Haittavero nostaa bensin hintaa

Budjettiesitys ennakoii entiseen tapaan myös alkoholin, tupakan ja bensin hinnannousua. Alkoholijuomien vähittäishintoihin on tulossa 8 prosentin ja tupakan hintaan 9 prosentin suuruinen korotus.

Moottoribensiinin litrahintaan on tulossa 30 pennin korotus ympäristösyistä. Lyijyinen bensiini kallistuu vielä kolme penniä enemmän. Muiden polttoaineiden vero nousee 5 prosenttia.

Suomi kurssittaa NL:n yritysjohtajia

Suomen Kauppa- ja teollisuusministeriön koulutusohjelma neuvostoliittolaiselle yritysjohtajalle on päässyt vauhtiin. Neuvotteluissa on päästy sopimukseen yli 20 kurssin järjestämisestä vuoden aikana. Näillä kursseilla koulutetaan 400 neuvostoliittolaista yritysjohtajaa, kerrotaan kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Suomi ja Neuvostoliitto allekirjoittivat toukokuussa pöytäkirjan talousalan koulutus- ja täydennyskoulutusyhteistyöstä. Koulutus on alkanut ripeästi, sillä ensimmäinen kurssi pidettiin elokuun alussa.

Kurssien sisältö vaihtelee yleisestä liikkeenjohtajan koulutuksesta tietyille teollisuudenaloille tai yhteisyrityksille räätälöityyn koulutukseen.

Koulutusyhteistyö tähtää johtamistaitojen ja yritysten tehokkuuden lisäämiseen Neuvostoliitossa. Suomalaiset odottavat koulutusyhteistyön lisäävän taloudellista kanssakäymistä ja avaavan suomalaisille uusia vientimahdollisuuksia.

Koulutusohjelman käynnistämisen vaiheessa kauppa- ja teollisuusministeriö voi tukea

suomalaisten hankkeita. Koulutusyhteistyön neuvostoliittolainen osapuoli, Neuvostoliiton kauppa- ja teollisuusministeriö, avustaa suomalaisia yhteistyökumppanien löytämiseksi sekä välittää tietoja koulutustarpeista.

Keski-Suomeen taideopetusta joka tasolle

Keski-Suomen läänistä halutaan kulttuurilääni. Maakunnallinen taiteen perusopetuksen työryhmän maaherra Kalevi Kivistölle jättämässä muistiossa ehdotetaan, että läänin kunnat palkkaisivat väkeä suunnittelemaan taiteen perusopetusta ja kokeilevaa taidekoulua.

Varoja Keski-Suomen läänin hankkeisiin anottaisiin opetusministeriöltä, maakunnallisilta rahastoilta ja säätiöiltä. Valtion budjettiin esitetään 200,000 markan määrärahaa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Ihmisoikeuksien erikoistuntija ulkoministeriöön

Suomen ulkoministeriö saa ihmisoikeuskysymyksiin erikoistuneen lainsäädäntöneuvoksen. Valtioneuvosto on nimittänyt virkaan oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari Lauri Lehtimajan lokakuun alusta alkavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Uuden lainsäädäntöneuvoksen tehtävänä on laatia vastineita ja esiintyä Suomen edustajana Euroopan neuvoston ihmisoikeustoimikunnassa ja tuomioistuimissa sekä Suomea vastaan tehdyissä valitusasioissa. Hän laatii vastineita Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeuselimille yksilövalitusasioissa.

Hän osallistuu myös YK:lle annettavien ihmisoikeusraporttien käsittelyyn ja Etykin ihmisoikeustyöhön.

Lehtimaja on tällä haavaa esittelijäneuvoksena eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906

Jälleenmyyjä halutaan

Ruotsi vasta kolmas

Pohjoismaiden elintasoerot pienentyneet

Pohjoismaiden elintasoerot ovat 80-luvulla pienentyneet. Myös muissa elinoloissa, terveydentilassa ja perherakenteessa on entistä vähemmän eroja. Erityisesti Suomi on kurotanut muiden etumatkaa kiinni. Pohjolan köyhästä on tulossa kilpailukykyinen kumppani.

Pohjoismaiden elinoloja on vertailtu Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin tilastokeskusten yhteisessä tutkimuksessa. Edellinen pohjoismainen vertailutkimus elinoloista ilmestyi vuonna 1984.

Islanti on rikkain pohjoismaa, kun mittarina käytetään ostovoimavertailulla korjattua bruttokansantuotetta. Ruotsi on pudonnut ykkösjalalta kolmanneksi, kun Norja puolestaan on noussut toiseksi. Suomi on edelleen köyhien pohjoismaa, vaikka ero muihin on kaventunut.

Kaikissa Pohjoismaissa enemmistö kansalaisista asuu pientaloissa. Eniten pientaloja on Norjassa ja vähiten Ruotsissa. Islantilaisilla on suurimmat asunnat ja paras asunton varustetaso. Suomalaiset asuvat ahtaimmin ja heidän asunnoissaan on myös vähiten mukavuuksia. Norjalaisilla on eniten vapaa-ajan asuntoja ja tanskalaisilla vähiten.

Suomessa nopeaa nousua

Suomen nopea elintason nousu 80-luvulla näkyy kesto-

kulutustavaroiden yleistymisestä. Suomalaisilla on yhtä paljon autoja kuin tanskalaisilla, yhtä paljon videonauhureita kuin ruotsalaisilla ja tanskalaisilla sekä astianpesukoneita lähes yhtä paljon kuin tanskalaisilla.

Pohjoismaiden perherakenteessa on vielä eroja, vaikka nekin ovat pienentyneet. Suomessa runsas viidennes 20-64-vuotiaista elää yksin, Ruotsissa lähes yhtä moni, mutta Norjassa vain 16 prosenttia.

Ruotsissa perhe perustetaan myöhemmin, lapsia syntyy vähemmän, ja lapset myös muuttavat kotoa aikaisemmin kuin muualla. Samaan suuntaan ovat kehityksessä muidenkin pohjoismaiden perheolot.

Suomalaiset miehet kuolevat noin kymmenen vuotta nuorempina kuin islantilaiset, jotka ovat Pohjolan pitkäikäisimpiä. Suomessa miesten elinikä on 80-luvulla kuitenkin pidentynyt enemmän kuin muissa pohjoismaissa.

Vastaukset

maatietäjään:

1. Italian.
2. Unkarin.
3. Kreikan.
4. Norjan.
5. Japanin.
6. Espanjan.
7. Itävallan.
8. Ranskan.
9. Bulgarian.
10. Australian.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$575 - LOS ANGELES \$725
TORONTO \$725

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

For reservations contact:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
New address, same location

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Närpiöön pakolaisia

Pohjanmaalla sijaitseva Närpiön kunta vastaanotti äskettäin 29 uutta vietnamilaispakolaista. Kyseessä oli toinen Pohjanmaalle tänä vuonna saapunut pakolaisryhmä. Aiemmin keväällä Vaasa vastaanotti 52 pakolaista.

Nyt saapuneiden pakolaisten tuloa on valmisteltu Närpiössä pitkään, ja kaikille on tarjolla mm. asunto, kertoo kunnan pakolaissihteeri Lilian Ivars. Uudet tulijat sijoite-

taan asumaan samalle seudulle kuin kuntaan jo aiemmin tulleet pakolaiset. Närpiö vastaanotti edelliset 18 vietnamilaispakolaista pari vuotta sitten.

Närpiö uskoo kykenevänsä tarjoamaan myös työtä tulijoille. Pakolaisia ovat työllistäneet mm. alueen kasvihuoneet. Valtaosa kuntaan äskettäin saapuneista pakolaisista on 20 - 40-vuotiaita.

Tavarat putkia pitkin maasta toiseen

Tavaraliikenteen seuraava sukupolvi Euroopassa on pulpostin tapaisiin tyhjiöputkiin perustuva kuljetusjärjestelmä. Tällaisen tulevaisuuden näkemyksen esitti Liikennetekniikka Oy:n toimitusjohtaja Pentti Murole Liikennepoliittisessa seminaarissa äskettäin Tampereella.

Murole perusteli näkemystään sillä, että taloudelliset syyt ja ympäristötekijät pakottavat kehittämään liikennemuotoja. Esimerkiksi Alpien ylitys on käymässä hankalaksi, kun Sveitsi ja Itävalta eivät halua lisätä tavaraliikennettä alueelleen.

Murole arvioi, että putkiverkosto yhdistää aluksi Euroo-

pan merkittävimmät tuotantokeskukset. Putkisto kulkee osaksi tunneleissa ja osaksi maan päällä.

Konkreettisia suunnitelmia putkiverkoston toteuttamiseksi ei Muroleen mukaan ole vielä tehty.

Murole uskoi, että myös Suomikin liittyy tulevaisuudessa automaattiseen tavarankuljetusverkostoon. Suomi ei ole lainkaan syrjässä suurista tavaravirroista, sillä Neuvostoliiton talouskasvun arvioidaan kiihdyttävän tavaraliikennettä. Myös tuoreimmat ennusteet kansainvälisten yritysten sijoittumisesta lupaavat Suomelle hyviä näkymiä.

Finnair saa vielä tämän vuoden kuluessa uuden MD-11-laajarunkokoneen. Vaikka koneella onkin pitkä toimintasäde, se aiotaan aluksi laittaa tilauslentoiliikenteeseen.

Uusi MD - 11 aluksi tilausliikenteeseen:

Karair luopuu Airbuseistaan

Finnair aikoo yhtenäistää konekantaansa ja luopua noin vuoden kuluessa Karairin väreissä lentävistä ja pääasias-
sa charter-liikennettä hoitavista Airbus A300BA -koneista.

Vaikka Finnairin viisi DC-10-konetta ovatkin vanhempia kuin Airbusit, kallistui vaaka DC-10-laivaston säilyttämisen puolelle. Finnairilla on oma koulutussimulaattori DC-koneille, kun taas Airbusin koulutussimulaattori on Indonesiassa saakka.

DC-koneissa on myös paljon samanlaista uuden laajarunkoisen MD-11-koneen

kanssa. Uudella MD-11-koneella on jo tehty koelentoja ja elokuussa tällainen matkustajalentokone lensi välilaskuttoman 14,615 km:n matkan. Finnair saa tällaisen uuden koneen jo marrask. 29. p:nä ja Suomeen koneen on määrä saapua jouluk. 3. p:nä. Vaikka koneella onkin pitkä lentosäde, niin aluksi on tarkoitus tehdä sillä viidesti viikossa matkoja Teneriffalle. Alkuun koneessa on paikat 368 matkustajalle, mutta myöhemmin charterversiossa paikkojen lukumäärää lisätään 403 matkustajaan.

Finnairille on Helsinki-Vantaan lentoasemalle noussut suuri lentokone halli, jonka suojiin mahtuu neljä MD-11-konetta ja lisäksi pienempiä koneita. Finnair saa myös MD-11-simulaattorin, joka on jo laivattu Suomeen, mutta on vielä asentamatta.

Finnairilla on jo myös Douglasin tehtailta koulutuksessa neljä lentokapteenia. Ennen Finnairia Swissair hankki käyttöönsä kaksi MD-11-simulaattoria. Finnairin simulaattorilla koulutetaan myös muiden yhtiöiden lentäjiä.

UUTISPALOJA ...
jatkoa sivulta 12

oppilaan kauneus- ja esiintymiskykyä.

Lisätietoja saa soittamalla Ms. Sweeneyille (508) 840-1362.

★

Ellette osaa tanssia jenkkaa, polkkaa, valssia, sottiisia tai muita skandinaavisia tansseja, paras saapua Saiman Puistoon tulevana sunnuntaina, siis tämän kuun 30. p:nä, jolloin siellä annetaan oppitunteja yllämainituissa tansseissa.

Kansantanhuryhmä *Revontulet* on päättänyt järjestää syksyn ja talven mittaan keran kuussa koko perheelle ja kaikenikäisille tarkoitettua tanssia.

Klo 3:00 - 3:30 opetetaan tanssiaskeleita. Välittömästi sen jälkeen alkavat yleiset tanssit.

Musiikista huolehtii John Chambers & Friends.

Aikuisilta peritään \$4.00 maksu, lapset pääsevät aina mukaan ILMAISEKSI!

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden Lloyd Hannulaan (508) 874-0629.

SIBELIUKSESSA ...
jatkoa sivulta 6

liusta tarkasteltiin monesta näkökulmasta; ensimmäisen päivän otsikko oli Sibeliuksen tyyli ja muoto.

Toisena iltana kongressin osanottajat kuuntelivat Sibeliusta konsertissa, joka kuului Helsingin juhlatiimien ohjelmaan. Eri Klas johti Helsingin kaupunginorkesteria, ja ohjelmassa oli viulukonsertto ja Kullervo-sinfonia. Viulukonsertin solistina oli viuluvirtuosi Shlomo Mitzn, ja Kullervon solisteina lauloivat Jorma Hynninen ja Soile Isokoski; kuorona oli Viron kansallinen mieskuoro.

Kongressin viimeisenä päivänä esiteltiin Sibeliuksen teoksia ja käsiteltiin erilaisia esitystapoja. Esillä oli esim. ei-suomalaisen kapellimestareiden ongelmat.

Lisäksi keskusteltiin Sibeliuksen vastaanotosta eri puolilla maailmaa ja hänen töidensä esteettisistä näkökohdista. Kongressi myös pohti Sibeliuksen tutkimuksen tulevaisuutta.

Lehtovaaralta
valtuuskirje
Arabiemiirikuntien
liitolle

Mahdollisesti yhä Suomen suurlähettiläänä Kuwaitissa oleva Tero Lehtovaara on jättänyt valtuuskirjeensä Arabiemiirikuntien liiton presidentille sheikki Zayed bin Sultan Al Nahayaniille.

Lehtovaara on Arabiemiiriteissa ainakin syyskuun loppuun, kerrottiin ulkoministeriöstä.

Lehtovaara on varsinaisen asemapaikkansa Kuwaitin ja Arabiemiirikuntien liiton lisäksi akkreditoitu myös Qatarin ja Bahrainiin.

EM-kisoissa
keihäänheiton
kultamitali
Suomelle

Euroopan mestaruuskisoissa Splitissä sai Suomen Päivi Alafrantti kultaa. Yllätysvoitto tuli tuloksella 67,68. Alafrantti paransi omaa ennätystään (65,24) yli kahdella metrillä.

Miesten keihäänheiton lop-

pukilpailu sen sijaan päättyi suomalaispettymykseen.

Seppo Rätty tuli kilpailussa viidenneksi tuloksella 82,12. Euroopan mestariksi heitti Britannian Steve Backley tuloksella 87,30.

Suomi peittosi
Ruotsin

Suomen miehet, naiset, tytöt ja pojat veivät voiton lahdentakaisista kilpakumppaneistaan Suomi-Ruotsi-maottelussa. Huipputuloksia Helsingin olympiastadionin kisassa ei tehty.

Tuloksiltaan keskinkertaisen ottelun pelasti Seppo Rätty, joka keihäänheiton voitotuloksellaan 85,22 nostatti ainoana toiveita mitalista EM-kisoissa.

Miesten voitonnumerot olivat 217-193, naiset rökittivät kilpasisarensa pistein 182-140.

SMP jätti
hallituksen

Suomen maaseudun puolue lähti lopullisesti hallituksesta, kun tasavallan presidentti vapautti liikenneminis-

teri Raimo Vistbackan tehtävistä.

Presidentti nimitti Vistbackan tilalle kansliaministeri Ilkka Kanervan. Kanervan tilalle ei nimitetä ministeriä valtioneuvoston kansliaan.

Keväästä 1987 istuneen hallituksen voimasuhteet muuttuivat ensimmäistä kertaa, kun hallitukseen jäi 17 ministeriä, joista sosiaalidemokraatteja on kahdeksan, kokoomuslaisia seitsemän ja Rkp:n edustajia kaksi.

Tallinnan
suomalaispotilaille
verituotteet
Suomesta

Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu ryhtyy toimittamaan Tallinnan sydänkeskuskseen verituotteet, jotka tarvitaan suomalaisille potilaille Tallinnassa tehtäviin ohitusleikkauksiin. Sopimus on solmittu 8.8.90

Järjestelyllä halutaan eliminoida mahdolliset maksutulehdukset, jotka aiheutuvat verensiirroissa tarttuvasta C-hepatiittiviruksesta.

Muutamalla Tallinnassa leikatulla sydänpotilaalla ilmeni viime keväänä C-hepatiitin aiheuttama maksatulehdus.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
PUOLILTA

Brasilia tutkii syytökset lapsimurhista

Brasilian presidentti Fernando Collor de Mello on pyytänyt maan viranomaisia tutkimaan ihmisoikeusjärjestö Amnesty Internationalin esittämät syytökset, joiden mukaan Brasilian "kuolemanpartiot" olisivat surmanneet vähintään tuhat lasta viiden vuoden aikana.

Äiti Teresa jatkaa nunnien johdossa

Äiti Teresa on suostunut jatkamaan hyväntekeväisyysjärjestönsä johdossa, vaikka hän viime vuonna ilmoitti haluavansa jäädä eläkkeelle.

3,000 nunnan järjestö Rakkauden lähettiläät kokoontui Kalkutassa äskettäin valitsemaan uutta johtajaa. Äiti Teresalle ei kuitenkaan löytynyt seuraajaa, joten 80-vuotiaasta Nobel-palkittua pyydettiin jatkamaan.

"Jos tämä on jumalan tahto, yritän palvella parhaani mukaan," äiti Teresa sanoi päätöksen jälkeen.

Lenin oikeuteen

Neuvostoliiton toiseksi tärkeimmän kaupungin Leningradin asianajajakollegio aikoo aloittaa avoimen oikeudenkäynnin neuvostovaltion edemmennyttyä perustajaa vastaan. Oikeuteen joutuu Lenin, jonka mukaan Leningrad nimettiin.

Lakimiehet aikovat syyttää Leniniä lahjusten ottamisesta Saksan hallitukselta. Tarkempaa tietoa edessä olevasta oikeudenkäynnistä ei ole annettu.

Infonovostin lähteet yhdistävät edessä olevan ennakkotapauksettoman oikeudenkäynnin kaupungissa käynnissä olevaan kampanjaan, jolla sille pyritään palauttamaan alkuperäinen nimi Pietari (Skant Peterburg).

Lähes 300-vuotisen historiansa aikana kaupunki on muuttanut nimeä kahdesti: ensimmäisen maailmansodan aikana (Petrörad) ja vuonna 1924 (Leningrad).

Virossa

valmistellaan puolustuslakia

Viron puolustusvoimien perustamiseen tähtäävä puolustuslakiesitys saadaan mahdollisesti poliittiseen käsittelyyn jo parin, kolmen viikon kuluttua. Näin arvioi puolustusvaliokunnan alaisen työryhmän koordinaattori Olev Raidla, joka osallistui kansainväliseen Talvisodasta jatko-osaan -seminaariin Mikkeliissä.

Raidla kertoi valiokunnan kaavailuissa olevan puolustusvoimat, jotka kootaan yleisellä asevelvollisuudella. Raidla korostaa kuitenkin, että uskonnollisista tai vastavista syistä kieltäytyville ollaan varaamassa myös siviilipalvelusmahdollisuus.

Syntyperäisiä virolaisia edustava Viron komitea puolestaan on päättänyt, että itse näinen Viro tarvitsee oman armeijan, jonka vahvuudeksi riittäisi kaksi enintään 16,000 miehen divisioonaa.

Ammanilaiset katukauppiat ilmaisevat tukevansa Irakin presidenttiä Saddam Husseinia samaan aikaan, kun kymmenet tuhannet Irakista ja Kuwaitista paenneet aasialaiset siirtotyöläiset odottavat leireissä kuljetusta kotimaahan.

Pakolaissumma alkaa purkautua Jordaniassa

Irakista ja Kuwaitista tulleiden pakolaisten määrä Jordaniassa on vähentynyt, koska evakuointi on saatu hyvin käyntiin, kertovat avustajajärjestöt Ammanissa.

Edellisviikonvaihteessa pakolaisia lähti Jordaniasta yli sadalla lennolla. Samanaikaisesti Irakista on alkanut saapua vähemmän oikolaisia. Syy-

tä tähän ei tiedetä.

Avustajajärjestöjen virkailijat olivat kuitenkin sitä mieltä, että kansainvälisiä ponnisteluja pakolaisten kotiuttamiseksi ja asuntojen järjestämiseksi heille on lisättävä.

Virkailijat kiistivät tiedot, että Jordanian pakolaisleireissä olisi puhjennut koleraepidemia ja että muutamia ihmisiä olisi jo kuollut.

Viikko sitten maanantaina Jordanian pakolaisleirillä laskettiin olevan noin 62,000 ihmistä, lähes kaikki aasialaisia. Noin kahden viikon aikana leirille tuli joka päivä 20,000 ihmistä, mutta nyt määrä on pudonnut noin 5,000:teen päivässä.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES